

Sisältö

- 1** Tietoja osakkeenomistajille
 - 1** Vuosi 1997 lyhyesti
 - 2** Aspo-konsernin liiketoiminta-organisaatio
 - 3** Toimitusjohtajan katsaus
-

Liiketoimintaryhmät ja -yksiköt:

- 4** Elektroniikka
 - 6** Kemia
 - 8** Laivanvarustus
 - 10** Tytär- ja osakkuusyhtiöt
-

Konsernin tilinpäätös:

- 11** Hallituksen toimintakertomus
 - 15** Konsernin tuloslaskelma
 - 16** Konsernitase
 - 18** Konsernin rahoituslaskelma
 - 19** Emoyhtiön tuloslaskelma
 - 20** Emoyhtiön tase
 - 22** Emoyhtiön rahoituslaskelma
 - 23** Tilinpäätöksen laadinta-periaatteet
 - 24** Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot
 - 34** Hallituksen esitys voitto-varojen käytöstä
 - 34** Tilintarkastuskertomus
-

- 35** Tiivistelmä konsernin tunnusluvusta
 - 36** Tunnuslukujen laskenta-perusteet
 - 37** Osakkeenomistus ja osakkeet
 - 39** Hallinto ja tilintarkastajat
 - 40** Osoitteisto
-

Yhtiökokous

Aspoyhtymä Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina huhtikuun 2. päivänä 1998 klo 14.00 yhtiön pääkonttorissa, Suolakivenkatu 10, Helsinki.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 27.3.1998 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava viimeistään 30.3.1998 klo 16.00 mennessä joko kirjallisesti osoitteella Aspoyhtymä Oy, Osakerekisteri, Suolakivenkatu 10, 00810 Helsinki tai puhelimitse numeroon 09-7595 361/Asta Laaksonen.

Osingonmaksu

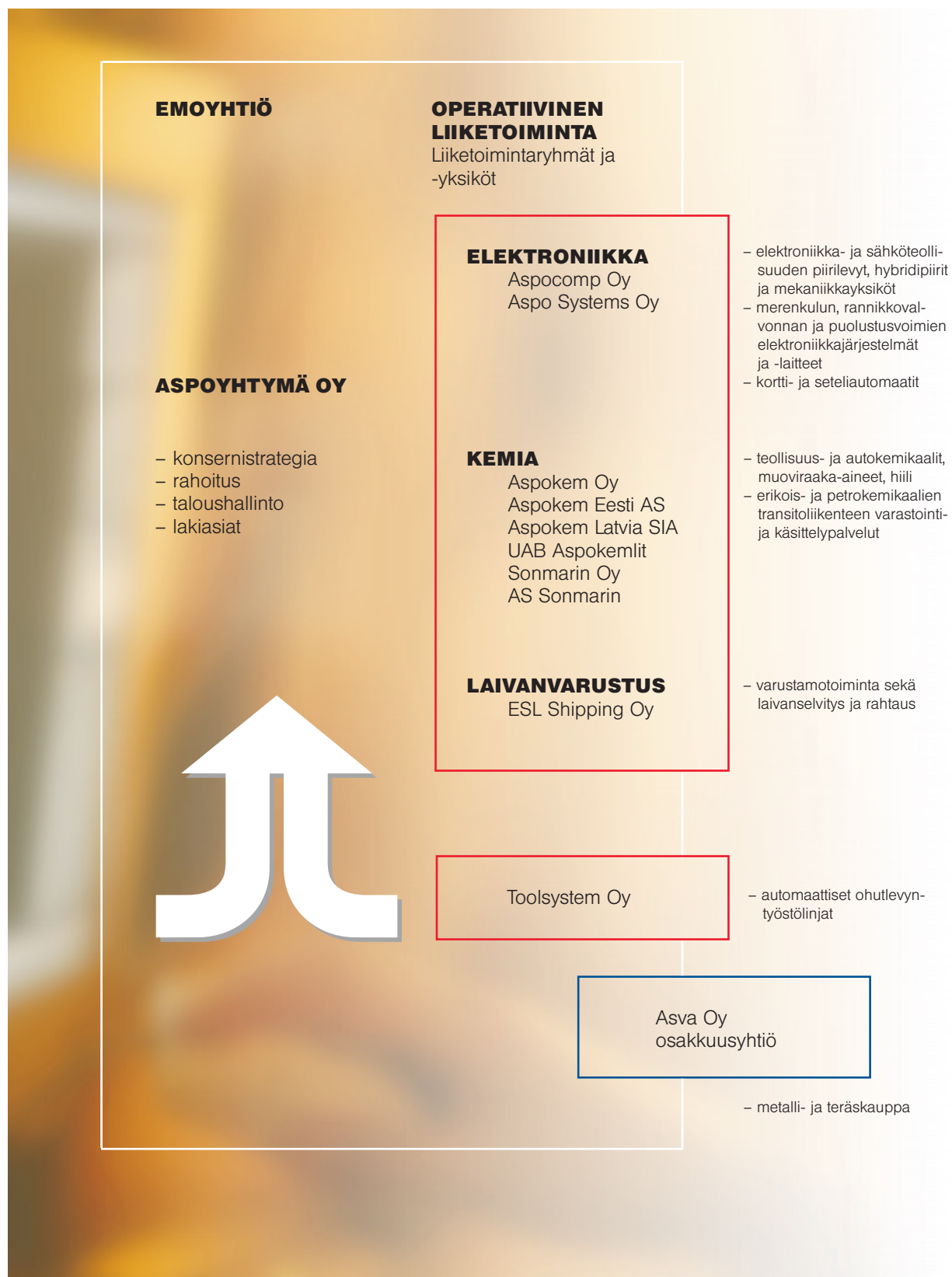
Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilivuodelta 1997 jaetaan osinkoa 8 markkaa osaketta kohden. Osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 7.4.1998 ja osingon maksupäivä on 15.4.1998, mikäli hallituksen ehdotus hyväksytään.

Osavuositarkastukset 1998

Aspo-konsernin osavuositarkastus tammi-huhtikuun toiminnasta julkistetaan 27.5. ja tammi-elokuun toiminnasta 23.9.

Vuosi 1997 lyhyesti

	1997	1996	Muutos
Liikevaihto, Mmk	1.283	1.110	173
Käyttökate, Mmk	255	188	67
Liikevoitto, Mmk	143	82	61
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja, Mmk	131	66	65
Tulos/osake, mk	22,73	12,03	10,70
Bruttoinvestoinnit, Mmk	153	88	65
Oma pääoma, Mmk	667	552	115
Oma pääoma/osake, mk	152,20	125,92	26,28
Omavaraisuusaste, %	52,2	47,3	
Oman pääoman tuotto, %	16,4	9,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	15,6	9,7	
Henkilöstön määrä 31.12.	1.532	1.482	50
Osakemäärä 31.12., 1.000 kpl	4.591	4.584	7

Vuosi 1997 pääpiirteissään

Aspo-konsernin tulosvuosi 1997 oli hyvä kaikilla tunnusluvuilla arvioituna. Koko konsernin tulos parani selvästi edellisvuotisesta ja pääomarakenne vahvistui edelleen.

Elektroniikkaryhmän liikevaihto ja kannattavuus kehittivät hyvin ja ylittivät asetetut tavoitteet. Toisaalta, vaikka ala kehittyi odotustemme mukaisesti, piirilevyteollisuuden rakennemuutoksen yhteydessä toteutetut lukuisat kansainväliset yritysostot ja fuusiot nostivat eurooppalaisten piirilevyjä valmistavien yhtiöiden hinnat hämmästyttävän korkeiksi. Tästä johtuen jouduimme aikataulun osalta arvioimaan uudelleen elektroniikan liiketoiminnan laajentamisen Suomen ulkopuolelle. Toiminnan laajentamisen osalta vaihtoehtona selvitetään yritysoston ohella myös oman kapasiteetin kasvattamista joko ulkomailla tai Suomessa. Elektroniikan investointiohjelma jatkuu aikaisemmin hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti.

Kemian ryhmän liikevaihto kasvoi ja tulos parani viimevuoti-

sesta. Ryhmän markkinointiyhtiöiden toiminta kehittyi myönteisesti kemian teollisuuden raaka-aineiden kysynnän vilkastuessa. Yhtiöiden liikevaihto kasvoi ja kannattavuus parani. Myös ryhmän logistiikkayhtiöiden kannattavuus parani, vaikkakaan ei saavuttanut asetettuja tavoitteita. Suomen kautta toimitetut määrät vakiintuivat, sen sijaan Viron kautta toimitetut määrät kasvoivat, joskaan eivät ennakoitujen suuruisina.

Laivanvarustusryhmän tulos oli hyvä. Liikevaihto kasvoi ja tulos parani selvästi viimevuotisesta. Tulosparannukseen vaikuttivat alusten tehokkaan käytön lisäksi kasvaneet lastimäärät, varustamolle edulliset valuuttakurssit sekä vakaa rahtitaso Itämerellä.

Osakkuusyhtiö Asva Oy:n tuloksella oli myös myönteinen vaikutus konsernin kokonaistulokseen. Yhtiön tulos oli hyvä. Teräksen kysyntä kasvoi ja hintataso oli nouseva.

Taloudellinen tulos

Aspo-konsernin taloudellinen tulos oli hyvä. Liiketoimintaryhmien parantuneiden tulosten ansiosta voitto rahoituserien jälkeen kaksinkertais-tui viimevuotisesta. Voitto ennen veroja parani vielä enemmän, koska siihen sisältyy Neuvostoliiton aikaisen saatavan myynnistä kansainvälisille sijoitusmarkkinoille saatu myyntivoitto. Konsernin omavaraisuusaste nousi ja se on hyvä kansainvälisessäkin vertailussa. Investoinnit kasvoivat, mikä johtui lähinnä laivanvarustusryhmän alustilauksen ennakkomaksuista. Varustamo rahoittaa alushankinnan pääasiassa omin varoin. Konsernin maksuvalmius oli tyydyttävä koko vuoden.

Tulevaisuuden suuntaviivat

Tavoitteenamme on kasvattaa Aspo-konsernin arvoa pitkällä tähtäimellä. Se merkitsee pitkäjänteisyyttä ja harkintaa kaikissa toimituksemme.

Strateginen päätös keskittymisestä aikaisempaa harvemmille liiketoiminta-alueille ja elektroniikan määrittelemisen tulevaisuuden painopistealueeksi perustui nähtävissä olevaan elektroniikka-alan maailmanlaajuiseen kasvuun ja eritoten kehitysnäkyymiin telekommunikaatioteollisuudessa, mihin suurin osa Aspon elektroniikkatuotannosta kohdistuu. Tällä hetkellä resurssimme riittävät elektroniikkatoiminnan laajentamiseen ilman, että se vaatisi muista liikeytoiminta-alueista luopumista. Panostamme elektroniikkaan, rationaalisesti ja järjestelmällisesti vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen.

Vuonna 1998 odotamme Aspo-konsernin liikevaihdon kasvavan ja tuloksen säilyvän vuoden 1997 hyvällä tasolla.

Parhaat kiitokseni yhteistyökumppaneillemme ja Aspo-konsernin henkilökunnalle tuloksellisesta yhteistyöstä vuonna 1997.

Helsingissä,
maaliskuussa 1998

Teuvo Juuvinmaa

Elektroniikkaryhmään kuuluvat Aspocomp Oy ja Aspo Systems Oy. Aspocomp Oy palvelee elektroniikkateollisuutta. Aspo Systems Oy:n asiakkaita ovat öljy-yhtiöt, laivanvarustamot sekä puolustus- ja valvontahallinto.

Koko elektroniikkaliiketoimintaryhmän liikevaihto kasvoi 17,4 %:lla 614,0 Mmk:sta 721,1 Mmk:aan. Vientin osuus liikevaihdosta oli 156,0 Mmk ja se kasvoi edellisvuotisesta 53 %. Liikevoitto parani 71,2 % 39,9 Mmk:sta 68,3 Mmk:aan.

Aspocomp Oy

Aspocomp Oy on asiakkaan toimitajaketjun tärkeä osa. Yhtiön tuotteita ovat asiakaskohtaiset piirilevyt, hybridipiirit ja mekaaniset kokonaisuudet, jotka valmistetaan asiakkaiden toimittamien spesifikaatioiden ja dokumenttien mukaan. Aspocomp Oy:n ISO 9000 -laatujärjestelmän mukaan sertifioituilla tehtailla on valmistus- ja prosessiosaaminen, joka mahdollistaa asiakkaille optimaalisen volyymin ja teknologian saatavuuden. Yhtiön asiakkaita ovat pohjoismaiset elektroniikan ja sähkötuotteiden valmistajat. Ensiluokkainen tuotteiden laatu, täsmälliset toimitukset ja joustava reagointi asiakkaan tarpeisiin ovat Aspocomp Oy:n kilpailukyyn perusta. Pysyvä kilpailuetu perustuu parhaan hinta/laatu-suhteen tarjoamiseen asiakkaalle ottamalla huomioon jatkuvasti ja nopeasti muuttuvat asiakkaiden tarpeet, soveltamalla tuotannon investoinnit vastaavasti sekä tarjoamalla joustavia ja kustannustehokkaita ratkaisuja.

Taloudellinen tulos

Aspocomp Oy:n tulos kehittyi myönteisesti 1997, mihin vaikuttivat yhtiön hyvä tilauskanta ja korkea kapasiteetin käyttöaste. Liikevaihto kasvoi 16 % ja tulos parani selvästi. Liikevaihdon kasvu oli pohjoismaisen elektroniikkateollisuuden kasvuvauhdin mukainen, joten Aspocomp Oy on pystynyt säilyttämään suhteellisen korkean markkinaosuutensa. Merkittävä tulosparannus viimevuotisesta merkitsi paluuta yhtiön aikaisemmalle tuottotasolle. Alkuvuonna 1996 piirilevyjen tilausten väheneminen heikensi kapasiteetin käyttöastetta, mutta 1997 tuotantokapasiteetti oli täydessä käytössä koko vuoden.

Vuoden 1997 tärkeimmät tapahtumat

Aspocomp Oy:n Salon piirilevytehtaan ympäristöjärjestelmälle myönnettiin ISO 14001 -sertifikaatti. Vuoden 1998 aikana myös yhtiön muiden tehtaiden ympäristöjärjestelmät sertifioidaan. Ympäristöasioista huolehtiminen on tulevaisuudessa entistä tärkeämpi edellytys yhteistyölle kansainvälisillä markkinoilla toimivien asiakkaiden kanssa. Aspocomp Oy on ensimmäisiä piirilevyvalmistajia, joilla on sertifioitu ympäristöjärjestelmä.

Yhtiö jatkoi vuonna 1995 hyväksytyä investointiohjelmaa ja investoi yli 10 % liikevaihdostaan tuotantoprosessien korkean teknologisen tason ylläpitoon sekä uuden teknologian käyttöönottoon. Tilikauden aikana hyväksyttiin 35 Mmk:n investoinnit uuteen tuotantoteknologiaan. Investoinnit otetaan käyttöön

vuoden 1998 ensimmäisellä puoliskolla.

Tulevaisuuden näkymät

Piirilevyteollisuuden rakennemuutos jatkui ja voimistui 1997. Euroopassa toteutettiin useita yritysostoja huomattavan korkeilla hinnoilla suurten kansainvälisten valmistajien järjestellessä toimintojaan uudelleen. Aspocomp Oy tutkii myös jatkuvasti toiminnan laajentamista Suomen ulkopuolelle, mutta vallinneissa olosuhteissa ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi jatkaa esillä olleita projekteja. Tilanteen vakiintuessa yhtiö jatkaa edelleen aktiivisesti kansainvälistymismahdollisuuksien kartoittamista.

Aspocomp Oy:n toiminnan peruslähtökohtana ovat pitkäaikaiset, vakaat ja luotettavat asiakassuhteet kaikissa olosuhteissa.

Yhtiön liikevaihdon odotetaan kasvavan ja tuloksen parantuvan vuonna 1998, elleivät Kaakkois-Aasian talouskriisin seuraukset tai muiden markkinoiden muutokset vaikuta ennakoitua voimakkaammin yhtiön toimintaan. Alalle luonteenomainen tilauskannan lyhyys ja sen voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat ennakkointia.

Aspo Systems Oy

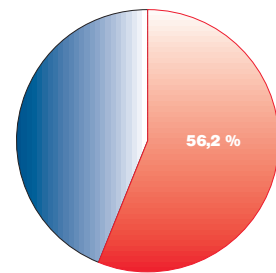
Aspo Systems Oy:n Porvoon yksikkö kehittää, tuottaa ja toimittaa huoltamoelektroniikkaa, kuten yhdistettyjä kortti- ja seteliautomaatteja, huoltamoiden kassajärjestelmiä, mittarilentän ohjaimia ja säiliöiden valvontajärjestelmiä sekä niiden kaukokäyttöön ja -hallintaan tarvittavia ohjelmistoja. Kortti-seteliautomaatit, joiden kilpailuetuna on korkea automaatioaste, kykenevät toimimaan itsenäisinä myös miehittämättömissä tankkausasteissa ilman lisäjärjestelmiä.

Yhtiön Espoon yksikkö toimittaa merenkulun navigointi- ja kommunikaatiojärjestelmiä kotimaisille ja kansainvälisille asiakkaille sekä erikoiselektroniikkaa rannikkovalvontaan ja puolustusvoimille. Meren-

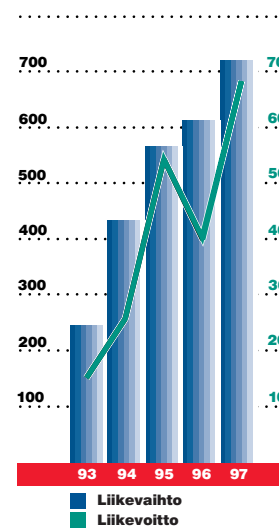
Elektroniikka	1997	1996	1995	1994	1993
Liikevaihto, Mmk	721,1	614,0	567,1	434,1	246,8
Liikevoitto, Mmk	68,3	39,9	54,3	25,7	15,1
Investoinnit, Mmk	73,1	65,8	117,7	47,8	71,9
Henkilöstö 31.12.	1209	1165	1194	903	842

Osuus konsernin liikevaihdosta 1997

Liikevaihto ja liikevoitto, Mmk

kulkujärjestelmien kilpailuetuna ovat räätälöidyt sovellukset vaativille asiakkaille. Järjestelmien oleellisia osia ovat yhtiön kehittämä automaattinen navigointijärjestelmä sekä siihen liittyvä elektroninen merikarttalaitteisto ohjelmistoineen.

Taloudellinen tulos

Aspo Systems Oy:n liikevaihto kasvoi edellisvuotisesta ja tulos parani selvästi.

Vuoden 1997 tärkeimmät tapahtumat

Espoon yksikkö osallistui EU:n rahoittamaan ECHO-projektiin, jonka tavoitteena on kehittää sähköisten merikarttojen automaattinen päivitysjärjestelmä. Porvoon yksikkö tehosti kortti-seteliautomaattien vientimarkkinointia. Toimitukset lisääntyivät merkittävästi varsinkin Ruotsin markkinoille.

Tulevaisuuden näkymät

Aspo Systems Oy:n tuloksen odotetaan edelleen parantuvan 1998.

Kemian ryhmän markkinointiyhtiöt tuovat maahan, varastoivat ja markkinoivat petrokemian jatkojalosteita koti- ja ulkomaisille asiakkaille. Logistiikkayhtiöt varastoivat ja käsittelevät asiakkaidensa lukuun Venäjältä Länsi-Eurooppaan kuljetettavia petrokemikaaleja.

Koko kemian ryhmän liikevaihto kasvoi 8,4 %:lla 301,7 Mmk:sta 326,9 Mmk:aan. Liikevoitto parani 44 %:lla 12,5 Mmk:sta 18,0 Mmk:aan.

Markkinointiyhtiöt

Aspokem Oy:llä on tytäryhtiöt Virossa, Latviassa ja Liettuassa sekä myyntikonttorit Pietarissa ja Moskovassa. Yhtiöiden päätuotteita ovat teollisuuskemikaalit, autokemikaalit ja muoviraaka-aineet. Aspokem Oy markkinoi myös kiinteitä polttoaineita.

Aspokem Oy tuo teollisuuskemikaaleja Rauman säiliövarastoon meri- ja rautatiekuljetuksina. Asiakas-toimitukset hoidetaan pakattuina tuotteina ja säiliöautoilla kotimaahan sekä Baltiaan, Venäjälle ja Ruotsiin. Rauman kemikaaliterminaali edustaa alan monipuolisinta varastointijärjestelmää Suomessa, joka yhdessä yhtiön edustamien tunnettujen kansainvälisten valmistajien ja toimittajien merkkituotteiden kanssa vahvistaa yhtiön kilpailuasemaa.

Aspokem Oy toimittaa alan yrityksille myös volyyymuoveja ja teknisiä muoveja omista varastoista suoraan tuotantoon. Yhtiöllä on vahva markkina-asema Suomessa ja Venäjällä sekä tytäryhtiöittensä kautta myös Baltian maissa. Autokemikaalit markkinoidaan sekä suoraan että jälleenmyyjien kautta kotimaahan ja lähialueille, lähinnä Baltiaan ja Pietarin talousalueelle. Tuotteet ovat yhtiön

omista raaka-aineista Suomessa valmistettuja nestemäisiä, pakattuja merkkituotteita.

Taloudellinen tulos

Aspokem Oy:lle vuosi 1997 oli menestyksellinen. Hyvä liiketoimintaympäristö, teollisuustuotannon vilkastuminen ja raaka-aineiden kysynnän lisääntyminen kasvattivat sekä liikevaihtoa että myyntivolyymeja noin 12 %:lla. Yhtiön tulos oli hyvä ja parani huomattavasti edellisvuotisesta, koska tuotteiden kysyntä oli vilkasta ja hinnat pysyivät vakaina koko vuoden.

Vuoden 1997 merkittävät tapahtumat

Aspokem Oy laajensi Rauman satamassa olevaa kemikaaliterminaalia. Säiliötilan lisäys mahdollistaa myös uusien tuotteiden maahantuonnin ja markkinoinnin aloittamisen. Lisäksi yhtiö vuokrasi pitkäaikaisella vuokrasopimuksella lisäaluetta sekä kemikaaliterminaalin että satama-alueella olevan pakkaamon tulevia laajennustarpeita varten.

Aspokem Oy tehosti markkinointiaan lähialueilla. Tammikuussa 1998 Riikaan perustettiin tytäryhtiö Aspokem Latvia SIA ja Vilnaan UAB Aspokemlit. Samalla Virossa toimivan Aspokem Balti AS:n nimi muutettiin Aspokem Eesti AS:ksi. Myös jakelutoiminta Venäjällä organisoitiin uudelleen.

Kesällä Aspokem Oy:n laatu järjestelmä hyväksyttiin ISO 9002 -laadunvarmistusstandardin mukaiseksi. Yhtiön saama sertifikaatti kattaa autoja teollisuuskemikaalien sekä muoviraaka-aineiden maahantuonnin, varastoinnin, markkinoinnin ja vientitoi-

minnan, hiili kaupan Suomen toiminnot, kemikaalituotteiden valmistuksen ja valmistuttamisen.

Tulevaisuuden näkymät

Kemian alan suhdanteiden odotetaan pysyvän suotuisina ja vakaina 1998 kaupan kasvun jäädessä kuitenkin pienemmäksi kuin 1997. Kannattavuuden odotetaan säilyvän tyydyttävällä tasolla. Kilpailun ennakoidaan kiristyvän, koska kansainväliset jakeluyhtiöt ja kauppahuoneet ovat entistä enemmän kiinnostuneita Suomen ja varsinkin Venäjän ja Baltian markkinoista. Yhtiöt pyrkivät näille markkinoille perustamalla toimipisteitä Suomeen, millä saattaa olla vaikutusta Aspokem Oy:n toimintaan 1998. Aasian epävakaa taloudellinen tilanne vaikeuttaa vuoden 1998 tuloksen arviointia.

Logistiikkayhtiöt

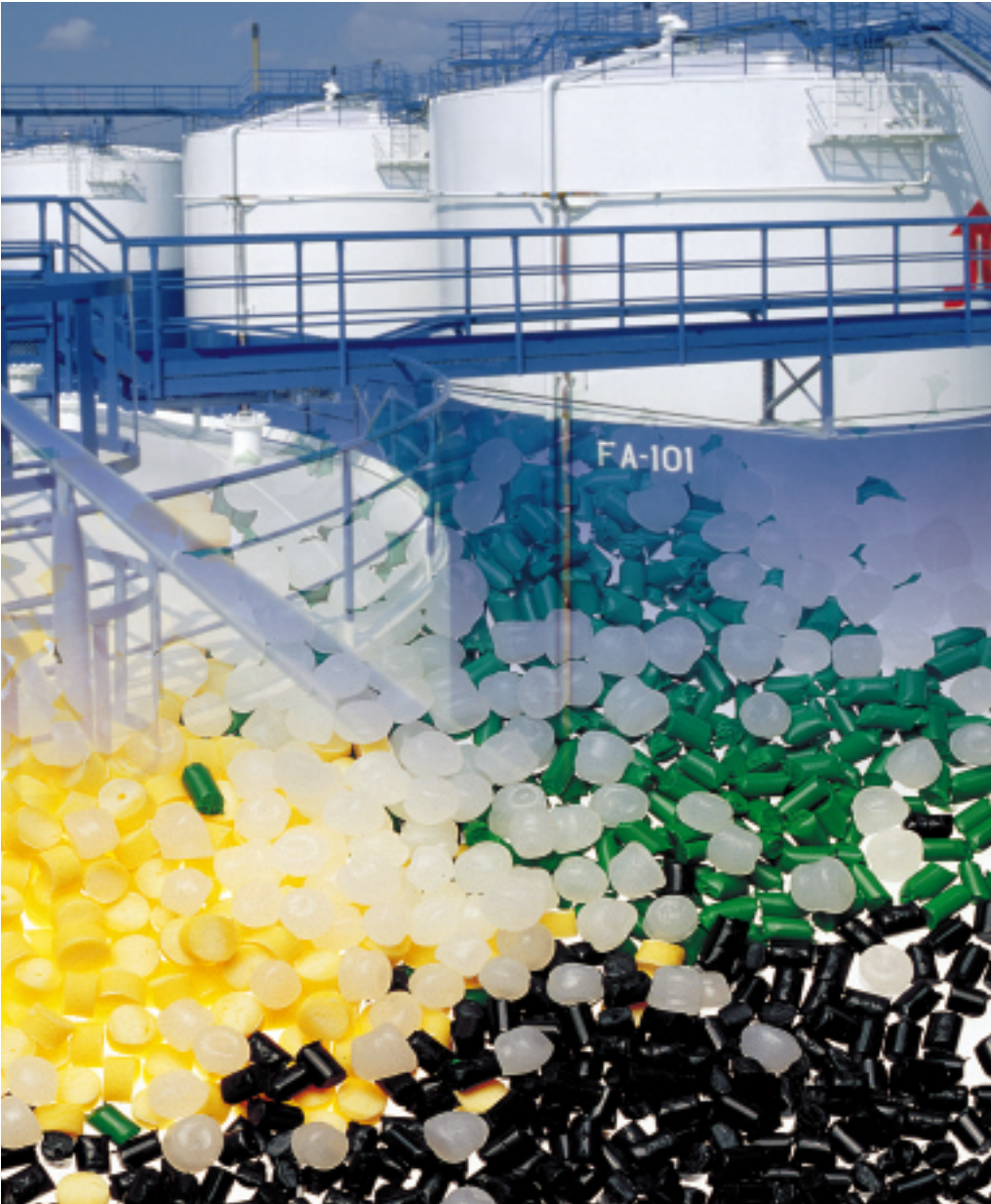
Sonmarin Oy ja sen virolainen tytäryhtiö AS Sonmarin hoitavat asiakkaidensa lukuun Venäjältä Länsi-Eurooppaan kulkevien petrokemikaalien ja öljytuotteiden logistisia palveluja kuten varastointia, käsittelyä ja laivauksia. Yhtiön asiakkaina ovat sekä venäläiset toimittajat että logistiikkapalveluja tarvitsevat tuotteiden ostajat Länsi-Euroopassa. Sonmarin-yhtiöillä on Kotkan kahdessa terminaalissa ja Tallinnan Muugan laajennetussa terminaalissa yhteensä 60 säiliötä, joiden yhteistilavuus on 173.000 m³. Yhtiöiden vahvuutena on oikea strateginen sijainti, toiminnan laatu, tietotaito, joustavuus ja pitkä idänkaupan kokemus.

Taloudellinen tulos

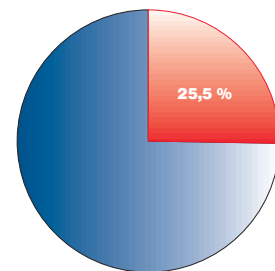
Transitoliikenteessä vuosi 1997 oli vaikea. Logistiikkayhtiöiden liikevaihto pysyi ennallaan ja vaikka tulos parani selvästi viimevuotisesta, asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Sonmarin Oy:n liikevaihto ei vastannut tavoitetta, mihin vaikutti Baltian satamien lisääntynyt kapasiteetti ja parempi kilpailukyky. Toisaalta Suomen kilpailukyky ei enää viime vuon-

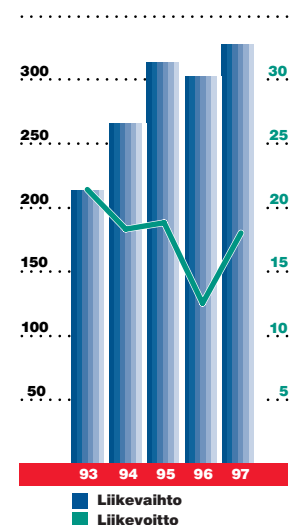
Kemia	1997	1996	1995	1994	1993
Liikevaihto, Mmk	326,9	301,7	313,3	266,5	213,2
Liikevoitto, Mmk	18,0	12,5	18,8	18,3	21,4
Investoinnit, Mmk	24,5	16,0	27,1	27,7	16,2
Henkilöstö 31.12.	118	114	113	89	72

Osuus konsernin liikevaihdosta 1997

Liikevaihto ja liikevoitto, Mmk

na ratkaisevasti heikentynyt ja transitovolyymit kasvoivat hienokseltaan myös Suomessa. Sonmarin Oy:n tulos parani selvästi viimevuotisesta.

Virossa Muugan terminaalin laajennuksen käyttöönotto viivästyi. Lisäksi AS Sonmarinin asiakkaat eivät pystyneet täyttämään sovittuja toimitusmääriä, joten lisäkapasiteettia ei myöskään pystytty täysin käyttämään hyväksi. Loppuvuotta kohti tilanne parani.

Vuoden 1997 tärkeimmät tapahtumat

Merkittävin projekti oli Muugan terminaalin laajennuksen valmistuminen ja käyttöönotto. Laajennuksen jälkeen terminaali pystyy kokonsa ja palvelujensa osalta kilpailukykyiseen toimintaan Itämeren alueella.

Tulevaisuuden näkymät

Logistiikkayhtiöiden kilpailukyky on

parantunut. Sonmarin Oy:n myyntivolyymien uskotaan vähitellen kasvavan ja kannattavuuden parantuvan. Suomen transitoliikenteen näkymät ovat kuitenkin epävarmat. Virossa AS Sonmarinin sopimustilanne on hyvä ja yhtiön kannattavuuden odotetaan paranevan, mikäli myyntivolyymit toteutuvat suunnitelmien mukaisesti. Kokonaisuutena logistiikkayhtiöiden liikevaihdon odotetaan kasvavan ja tuloksen edelleen parantuvan.

Laivanvarustusryhmään kuuluvat ESL Shipping Oy sekä sen kokonaan omistamat tytäryhtiöt Oy Bomanship Ab ja O.Y. Näppärä. Oy Bomanship Ab hoitaa rahtausta ja laivanselvitystä, O.Y. Näppärä ahtaustoimintaa.

ESL Shipping Oy:n liikeideana on pyrkiä pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin etenkin Itä- ja Pohjanmeren alueella tarjoamalla asiakkaille kustannustehokkaita kuljetusratkaisuja. Varustamon kilpailuetuna ovat Suomen ja Itämeren olosuhteisiin rakennetut erikokoiset itsepurkavat alukset. Jäävahvistettuina ja matalakulkuisina ne soveltuvat erityisen hyvin varustamon perinteisille reiteille. Ne pääsevät täydessä lastissa ja maksimisyvädydessä useimpiin matalakulkuisiin ja ahtaisiin satamiin Itämerellä. Kaikissa aluksissa on keulapotkuri ja 12,5 - 15 m³:n kahmareilla varustetut nosturit. Nämä erikoispiirteet vähentävät alusten riippuvuutta satamien lastaus- ja

purkauslaitteista sekä hinaajapalveluista. Lisäksi ne mahdollistavat alusten käytön suurten tai vaurioituneiden alusten lastin keventämiseen merellä.

Varustamon alukset kuljettavat pääasiassa kivihiiltä ja koksia, rautamalmia, viljaa ja muita kuivia irtolasteja. Alukset purjehtivat Suomen lipun alla ja niissä on suomalainen miehistö.

Taloudellinen tulos

Tilikauden aikana toiminta painottui varustamon perinteiselle liikennealueelle, Itämerelle, jolle alukset on suunniteltu. Itämeren rahat pysyivät kansainvälisiä rahteja vakaampina koko vuoden, joten ryhmän tulos oli hyvä ja liikevaihto nousi 203,0 Mmk:aan (162,0 Mmk). Varustamon kuljettama lastimäärä kasvoi 16 %:lla 6,5 miljoonaa tonniin (5,6 milj. tonnia). Oman tonniston lisäksi varustamolla oli sopimusveloittei-

den täyttämiseksi aikarahdattuna yksi englantilainen 22.000 dwt:n irtolastialus lähes koko vuoden. Aikarahaussopimus päättyi joulukuun puolivälissä.

Laivanvarustusryhmän liikevoitto parani edellisvuotisesta oman tonniston korkean käyttöasteen, aikarahdatun aluksen tuoman lisäkapasiteetin ja edullisen valuuttakurssisikehityksen ansiosta. Kurssivoitot syntyivät lähinnä Suomen markan ja vuoden aikana rahtituloina saatujen dollarien edullisesta vaihtosuhteesta. Lisäksi varustamo pystyi lukuisten, eri reitit kattavien rahtausso-
pimusten ansiosta jonkin verran vähentämään ja lyhentämään alusten painolastimatkoja, mikä myös vaikutti positiivisesti tulokseen.

Vuoden 1997 tärkeimmät tapahtumat

Vuoden aikana varustamon ja sen alusten turvallisuusjohtamisjärjestelmä sertifioitiin ISM-koodin (International Safety Management) mukaisesti. Koodin tarkoituksena on varmistaa, että varustamoiden ja alusten johtamisjärjestelmät tukevat meriliikenteen turvallisuutta ja ympäristövahinkojen torjuntaa. Koodista tulee pakollinen kaikille irtolasti-, tankki- ja matkustajalaivoille heinäkuussa 1998.

Tilikauden tärkein tapahtuma oli ms Pasilan sisaraluksen tilaus. Alus on määrä ottaa vastaan syyskuussa 1998. Lisätonnistoa tarvitaan Itämeren liikenteen kasvavien kuljetusmäärien vuoksi. Lisäksi varustamolla on pitkäaikaisia kuljetussopimuksia, jotka sitovat merkittävän osan kapasiteetista ensi vuosituhanen puolelle saakka. Uudisrakennus, joka edustaa samaa tehokasta laivatyyppiä kuin ms Hesperia ja ms Pasila, on myös osa tonniston nyky-aikaistamista. Varustamo rahoittaa laivatilauksen suurimmaksi osaksi omin varoin.

Tulevaisuuden näkymät

Varustamo on solminut entisten lisäksi uusia pitkäaikaisia rahtaus-

Yhtiön tonnisto 31.12.1997

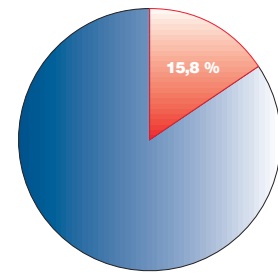
Alus	dwt	gt	Jääluokka
Ms Arkadia valmistunut 1983	47.442	28.330	jääluokka 1C
Ms Kontula valmistunut 1980	31.850	19.854	jääluokka 1A
Ms Hesperia valmistunut 1991	13.565	10.374	jääluokka 1AS
Ms Pasila valmistunut 1995	13.367	10.098	jääluokka 1AS
Espa valmistunut 1987 (miehittämätön proomu)	9.038	4.700	jääluokka 1A
Yhteensä	115.262	73.356	
Uudisrakennus luovutus syyskuussa 1998	n. 13.350	n. 10.100	jääluokka 1AS

Laivanvarustus

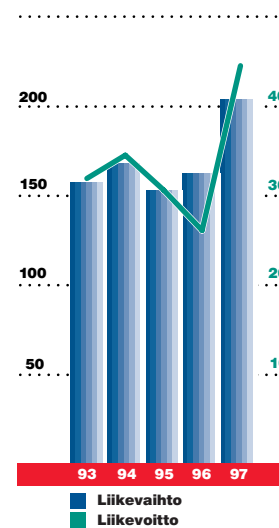
	1997	1996	1995	1994	1993
Liikevaihto, Mmk	203,0	162,0	152,6	167,3	157,1
Liikevoitto, Mmk	44,5	26,1	30,6	34,5	31,9
Investoinnit, Mmk	45,5	1,5	156,9	17,9	0,6
Henkilöstö 31.12.	144	134	111	119	138

Osuus konsernin liikevaihdosta 1997

Liikevaihto ja liikevoitto, Mmk

sopimuksia, joten näkymät vuodelle 1998 ovat kohtuulliset. Toisaalta kivihiilen tuonti vähenee, koska hiilenkäyttäjien varmuusvarastointivelvoitetta on alennettu ja osa varastointivelvoitteesta siirtyy valtiolle. Tämän seurauksena hiilivoimalat käyttävät vuonna 1998 osittain vanhoja varmuusvarastoja, mikä pienentää kivihiilen tuontitarvetta. Kansainvälinen rahtitaso oli vuoden 1998 alussa varsin alhainen, mikä

saattaa heijastua myös Itämeren rahteihin. Lisäksi osa rahtaussojimuksista laskutetaan dollareissa, jolla voi myös olla vaikutusta ryhmän tulokseen. Vaikka syksyllä vastaanotettava alus kasvattaa pois-toja, laivanvarustuksen uskotaan vuoden 1998 alun näkemyksen mukaan yltävän tyydyttävään, joskaan ei edellisvuotiseen tulokseen.

Toolsystem Oy

Toolsystem Oy suunnittelee, valmistaa ja markkinoi automaattisia ohutlevyntyöstölinjoja. Linjat koostuvat vakio-osista lopputuotteen ja työstötavan määrätessä samaan linjaan asennettavien vakio-osien määrän ja ominaisuudet. Tuotteet ovat menneet lähes kokonaan vientiin.

Markkinatilanne oli suotuisa.

Yhtiö on aloittanut toimenpiteet tuotteidensa markkinoimiseksi myös Pohjois-Amerikkaan.

Yhtiöllä on välimiesoikeudessa käsiteltävänä vuonna 1994 tapahtunutta konetoimitusta koskeva sopimuserimielisyys, johon odotetaan ratkaisua vuoden 1998 alkupuolella.

Toolsystem Oy:n liikevaihto oli 31,7 Mmk (32,0 Mmk). Tulos parani merkittävästi ja oli varsin tyydyttävä. Sekä yhtiön liikevaihdon että tuloksen odotetaan edelleen parantuvan vuonna 1998.

Asva Oy

Osakkuusyhtiö Asva Oy, joka harjoittaa metalli- ja terästukkukauppaa, on Suomen suurin alallaan. Yhtiöllä on merkittävä asema kaikilla toiminta-alueillaan, varsinkin esikäsittelypalveluissa. Metalliteollisuuden tuotannon kasvun vuoksi teräksen kysyntä pysyi hyvänä koko vuoden. Hintataso oli lievästi nouseva.

Asva Oy:n liikevaihto kasvoi noin 14 % ja oli 1.522,5 Mmk (1.341,2 Mmk). Samoin toimitetut määrät kasvoivat. Yhtiön tulos oli hyvä. Yhtiön investoinnit olivat noin 35 Mmk (21 Mmk) ja niillä vahvistettiin esikäsittelytoimintoja. Vuoden vaihteessa allekirjoitetulla esisopimuksella Asva Oy osti Valmet Oyj:lta Tampereen Messukylän polttoleikkausliiketoiminnan, mikä myös vahvistaa yhtiön asemaa teräksen esikäsittelyssä.

Yhtiön tuloksen vuonna 1998 odotetaan pysyvän ennallaan tai heikkenevän hieman teräksen hintakehityksestä riippuen.

Toiminnan yleispiirteet

Aspo-konsernin toiminta kehittyi myönteisesti vuonna 1997 ja tulos muodostui selvästi edellisvuotista paremmaksi. Varsinkin viimeinen vuosikolmannes oli sekä liikevaihdon että tuloksen osalta ennätysellinen.

Liiketoimintaryhmistä elektroniikkaryhmän molemmat yksiköt, Aspocomp Oy ja Aspo Systems Oy, kasvattivat liikevaihtoaan ja paransivat kannattavuuttaan edellisvuotisesta.

Kemian ryhmän markkinointiyhtiöt Aspokem Oy ja Aspokem Eesti AS jatkoivat vakiintuneella, hieinan edellisvuotista paremmalla kannattavuustasolla. Sen sijaan logistiikkayhtiöt Sonmarin Oy ja AS Sonmarin kärsivät edelleen Venäjän toimitusvaikeuksista. Niiden yhteenlaskettu tulos oli selvästi viimevuotista parempi, mutta ei vastannut toiminnalle asetettuja kannattavuusvaatimuksia.

Laivanvarustuksen vuosi oli menestyksellinen sekä liikevaihdon että tuloksen kasvaessa voimakkaasti. Vahvistaakseen asemiaan Itämeren kasvavassa irtolastiliikenteessä ESL Shipping Oy tilasi kesäkuussa uuden 13.000 dwt:n jäävahvisteisen irtolastialuksen, joka otetaan vastaan syyskuussa 1998.

Konserniyhtiö Toolsystem Oy:n liikevaihto pysyi lähes edellisvuotisella tasolla, mutta tulos parani merkittävästi.

Osakkuusyhtiö Asva Oy:n osuus konsernituloksesta oli 23,9 Mmk (16,4 Mmk). Myönteiseen kehitykseen vaikuttivat teräksen lisääntynyt kysyntä ja tukkukaupan kannalta suotuisa hintakehitys.

Toukokuussa Aspoyhtymä Oy myi entisen Neuvostoliiton aikaiset saatavansa kansainvälisille sijoitusmarkkinoille 51,8 Mmk:lla. Saatavat oli aikoinaan epävarmana poistettu, joten saatu suoritus parantaa sellaisenaan vuoden 1997 kokonaistulosta.

Tammikuussa 1998 kemian ryhmän konserniyhtiö Aspokem Oy

perusti tytäryhtiöt Latviaan ja Liettuaan vahvistaakseen asemiaan Baltian maiden markkinoilla.

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto oli 1.282,7 Mmk (1.109,7 Mmk). Kasvu edellisvuotisesta oli 15,6 % eli 173,0 Mmk. Konsernin suora vienti yhdessä ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihdon kanssa oli 243,1 Mmk (207,7 Mmk).

Elektroniikkaryhmän liikevaihto kasvoi 17,4 % ja nousi 721,1 Mmk:aan (614,0 Mmk). Kasvuun vaikuttivat eniten Salon piirilevytehtaan ja Oulun hybridipiiritehtaan liikevaihtojen lähes viidenneksen lisäykset.

Kemian ryhmän liikevaihto kasvoi 8,4 % ja oli 326,9 Mmk (301,7 Mmk). Kasvusta vastasivat Aspokem-yhtiöt. Sonmarin-yhtiöiden liikevaihto sen sijaan laski 6 %.

Laivanvarustuksen liikevaihto nousi 203,0 Mmk:aan (162,0 Mmk). Kasvu oli 25,3 % ja se perustui omien alusten korkean käyttöasteen lisäksi myös aikarahdatun tonniston käyttöön tilivuoden aikana.

Tulos

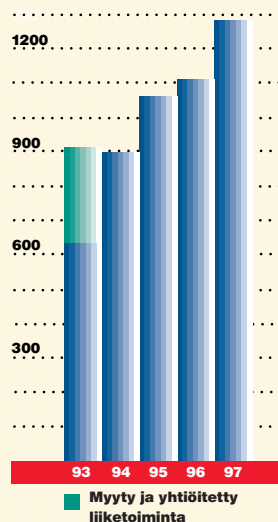
Konsernin liikevoitto oli 143,4 Mmk (81,8 Mmk). Kasvu edellisvuotisesta oli 61,6 Mmk. Toiminnan kasvun ohella sekä suhteellinen että markkamääräinen kannattavuus parani. Kun kiinteiden kustannusten kasvu jäi pariin prosenttiin, konsernin kaikkien liiketoimintaryhmien liikevoitto parani.

Elektroniikkaryhmän liikevoitto kasvoi 28,4 Mmk edellisvuotisesta ja nousi 68,3 Mmk:aan ylittäen asetetut tavoitteet. Kemian ryhmän liikevoitto kasvoi 5,5 Mmk nousten 18,0 Mmk:aan. Samoin laivanvarustuksen liikevoitto kasvoi 18,4 Mmk edellis-

Liikevaihto liiketoimintaryhmittäin, Mmk

	1997	1996	Muutos	
			%	Mmk
Elektroniikka				
Aspocomp Oy	668,1	574,8	16,2	93,3
Aspocomp Ab	2,0	2,5	-20,0	-0,5
Aspo Systems Oy	62,9	57,3	9,8	5,6
Sisäinen liikevaihto	-11,9	-20,6	42,2	8,7
Yhteensä	721,1	614,0	17,4	107,1
Kemia				
Aspokem Oy	274,1	245,3	11,7	28,8
Aspokem Eesti AS	15,2	12,8	18,8	2,4
Sonmarin Oy	35,1	44,7	-21,5	-9,6
AS Sonmarin	17,3	11,2	54,5	6,1
Sisäinen liikevaihto	-14,8	-12,3	-20,3	-2,5
Yhteensä	326,9	301,7	8,4	25,2
Laivanvarustus				
ESL Shipping Oy	202,5	161,7	25,2	40,8
Oy Bomanship Ab	1,5	1,0	50,0	0,5
Sisäinen liikevaihto	-1,0	-0,7	-42,9	-0,3
Yhteensä	203,0	162,0	25,3	41,0
Toolsystem Oy	31,7	32,0	-0,9	-0,3
Liikevaihto yhteensä	1.282,7	1.109,7	15,6	173,0

Liikevaihto, Mmk

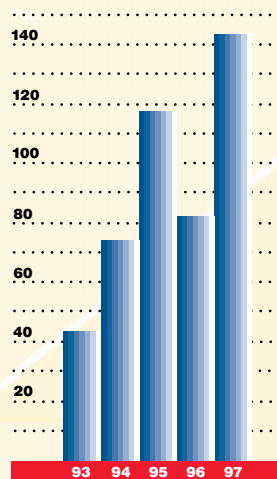
vuotisesta ja nousi 44,5 Mmk:aan.

Konsernin poistot kasvoivat 5,2 Mmk:lla ja olivat 111,4 Mmk. Elektroniikkaryhmän poistot kasvoivat 7,7 Mmk:lla ja olivat 57,8 Mmk. Kemian ryhmän kaikkien yksikköjen poistot kasvoivat 1,0 Mmk ja olivat yhteensä 14,1 Mmk. Varsinkin AS Sonmarinin poistot kasvoivat Muugan terminaalien laajennusinvestoinnin vuoksi. Laivanvarustuksen poistot laskivat 3,0 Mmk ja olivat 28,8 Mmk.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 1,0 % liikevaihdosta eli 12,5 Mmk (16,4 Mmk). Nettorahoituskulujen pienentymiseen vaikuttivat osaltaan lainojen lyhennysohjelman mukainen väheneminen ja yleinen korkotason lasku. Lisäksi laivanvarustusr ryhmän valuuttakurssivoitot ja konsernin kasvaneiden rahamarkkinasijoitusten tuotot vaikuttivat merkittävästi nettorahoituskulujen laskuun.

Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja oli 130,9 Mmk (65,5 Mmk) eli edellisvuotiseen verrattuna kaksinkertainen. Satunnaiset tuotot sisältävät suurimpana eränä aikoinaan epävarmana saatavana poistetun vientisaatavan myynnistä saadut 51,8 Mmk. Lisäksi erä sisältää kiinteistöjen luovutuksista syntyneitä myyntivoittoja. Satunnaisiin kuluihin sisältyy käyttömaisuuden myynnistä syntyneitä luovutustappioita. Voitto

Liikevoitto, Mmk

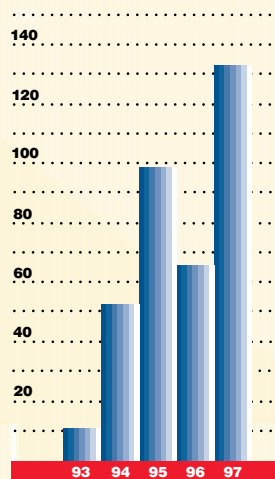

ennen veroja oli 187,4 Mmk (65,3 Mmk). Konsernin välittömät verot ja laskennallisen verovelan muutos olivat 46,7 Mmk (13,2 Mmk).

Investoinnit ja rahoitus

Konsernin investoinnit olivat yhteensä 152,7 Mmk (88,1 Mmk). Suurin osa eli 71,0 Mmk kohdistui Aspocomp Oy:n kone- ja laitehankintoihin. ESL Shipping Oy:n maksamat ennakot kesäkuussa tilatusta 147 Mmk:n hintaisesta, syyskuussa 1998 vastaanotettavasta uudesta aluksesta olivat 45,5 Mmk. AS Sonmarinin terminaalilaajennuksen kakkosvaiheen tilivuodelle 1997 kohdistuvat kassastamaksut olivat 20,2 Mmk. Loppuosa investoinneista, 16,0 Mmk, kohdistui muiden konserniyhtiöiden korvaus- ja ylläpitoinvestointeihin. Elokuussa hy-

Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja, Mmk

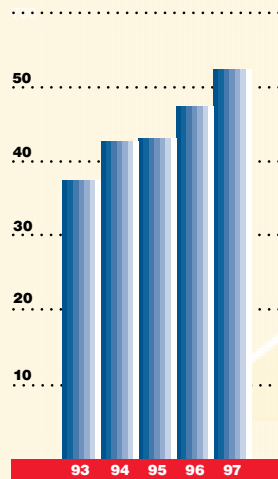
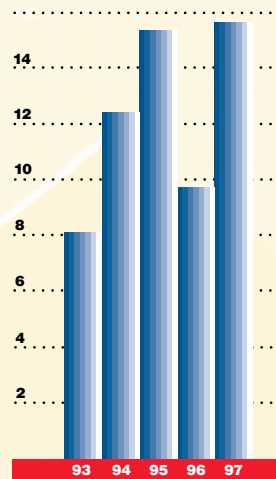
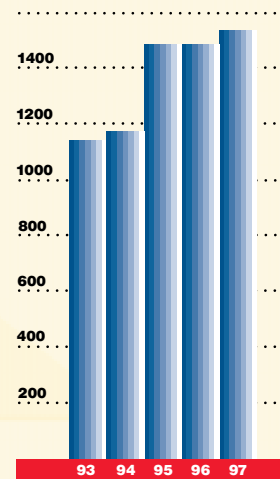
väksyttiin 35 Mmk:n investoinnit Aspocomp Oy:n Salon tehtaahan uuteen tuotantoteknologiaan. Investoinnit, joilla kasvatetaan tehtaahan tuotantokapasiteettia ja parannetaan vaativan piirilevyteknologian tuotantokykyä, otetaan käyttöön vuoden 1998 alkupuolella.

Konsernin rahoitustilanne oli hyvä koko vuoden. Likvidejä varoja oli tilinpäätöshetkellä 101,5 Mmk (70,4 Mmk). Konsernitaseen tilinpäätöshetken velat olivat yhteensä 615,3 Mmk (618,2 Mmk), josta korottomat velat olivat 285,4 Mmk (223,8 Mmk). Nettorahoituskulut olivat 1,0 % liikevaihdosta (1,5 %). Pitkäaikaisten velkojen vähennys oli nostettu uusien lainojen.

Konsernin omavaraisuusaste verovelka huomioon ottaen oli 52,2 % (47,3 %).

Liikevoitto liiketoimintaryhmittäin, Mmk

	1997	1996	Muutos	
			%	Mmk
Elektroniikka	68,3	39,9	71,2	28,4
Kemia	18,0	12,5	44,0	5,5
Laivanvarustus	44,5	26,1	70,5	18,4
Muu toiminta	12,6	3,3	281,8	9,3
Yhteensä	143,4	81,8	75,3	61,6

Omavaraisuusaste, %**Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %****Henkilöstön määrä 31.12.****Investoinnit liiketoimintaryhmittäin, Mmk**

	1997	1996
Elektroniikka	73,1	65,8
Kemia	24,5	16,0
Laivanvarustus	45,5	1,5
Muu toiminta	9,6	4,8
Yhteensä	152,7	88,1

Osakepääoma

Aspoyhtymä Oy:n osakepääoma 31.12.1997 oli 45.910.840 mk koostuen 4.591.084 10 markan nimellisarvoisesta osakkeesta. Osakepääoman korotuksia rekisteröitiin tilikauden aikana vaihtovelkakirjoilla tehtyjen merkintöjen perusteella yhteensä 74.790 mk. Tilikauden aikana vaihtovelkakirjalainaa ei ole lunastettu yhtiölle takaisin. Tilikauden päättämisen jälkeen 3.2.1998 kaupparekisteriin merkittiin tilikaudella tapahtuneiden vaihtovelkakirjamerkintöjen perusteella 10.800 mk:n osakepääoman korotus, jolloin osakepääoma nousi 45.921.640 mk:aan. Tämän jälkeen yhtiön osakepääoma voi nousta vaihtovelkakirjoja vaihtamalla enintään 786.510 markalla. Vaihtoai-ka on alkanut 2.5.1995 ja päättyy 2.5.2000.

Tilikauden päättyessä vaihto-

velkakirjalainan pääoma oli 8.739.000 mk. Yhtiön tytäryrityksellä ACT Oy:llä oli tilikauden päättyessä vaihtovelkakirjalainaa 4.000.000 markalla oikeutta enintään 36.000 Aspoyhtymä Oy:n osakkeen merkintään. ACT Oy myi vaihtovelkakirjalainan velkakirjat helmikuussa 1998.

Vaihtovelkakirjoilla merkityt osakkeet oikeuttavat täyteen osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa ne on merkitty. Muut oikeudet alkavat osakemerkinnän tultua merkityksi kaupparekisteriin.

Tilikauden aikana Aspoyhtymä Oy:n osakkeen vaihto Helsingin Arvopaperipörssissä oli yhteensä 513 Mmk ja 2.280.823 osaketta. Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden määrä 31.12.1997 oli 191.025 eli 4,2 %. Aspoyhtymä Oy:n osakkeen tilikauden keski-kurssi oli 225 mk, vuoden alin kurssi oli 183 mk ja ylin 259 mk. Osakkeen päätöskurssi 31.12.1997 oli 230 mk ja keski-kurssi 228 mk.

Tilikauden päättyessä hallituksella ei ollut valtuutusta päättää osakepääoman korottamisesta tai vaihtovelkakirja- tai optiolainan liikkeeseen laskusta.

Tilikauden päättyessä Aspoyhtymä Oy omisti tytäryhtiöfuusioiden

seurauksena 285.553 kappaletta omia osakkeitaan nimellisarvoltaan yhteensä 2.855.530 mk. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on kirjattu vapaan oman pääoman vähenyksi.

Hallitus ehdottaa 2.4.1998 koontuvalle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön osakepääomaa alennetaan mitätöimällä yhtiön omistuksessa olevat 285.553 omaa osaketta. Yhtiön osakepääoma 45.921.640 markkaa aleni tämän johdosta 2.855.530 markalla 43.066.110 markkaan.

Verotus

Helsingin veroasiamiehen vireillepanema muutoksenhakuprosessi, jossa veroasiamies vaatii mm. lisättäväksi Polttoaine Oy:n vuoden 1994 tuloon 123 Mmk peiteltyä osingonjakona ja Aspoyhtymä Oy:n tuloon samansuuruista peiteltyä osinkoa, jatkuu Uudenmaan lääninoikeudessa ja Helsingin verotoimistossa. Helsingin verotuksen oikaisulautakunta teki 26.6.1997 päätöksen, jolla veroasiamiehen em. vaatimukset on hylätty. Veroasiamies on valittanut oikaisulautakunnan päätöksestä tältä osin Uudenmaan lääninoikeudelle. Oikaisulautakunta katsoi kuitenkin Oy Troili Ab:n (nyk. Aspoyhtymä Oy)

jakaneen peiteltyä osinkoa Polttoaine Osuuskunnan jäsenille ja kumosi Aspoyhtymä Oy:n verotuksen tältä osin sekä palautti asian Helsingin verotoimistolle peiteltyyn osingon määrän selvittämistä varten.

Veroasiamiehen muutoksenhaku koskee vuonna 1994 toteutetussa Aspo Oy:n ja Oy Troili Ab:n (nyk. Aspoyhtymä Oy) fuusiossa ja sitä edeltäneissä fuusioissa ja vaihdoissa käytettyjä vastikkeiden arvoja. Aspoyhtymä Oy, johon Polttoaine Osuuskunta on sulautunut muututtuaan sitä ennen osakeyhtiöksi, on kiistänyt veroasiamiehen kaikki vaatimukset lakiin perustumattomina ja valittanut Uudenmaan lääninoikeudelle oikaisulautakunnan palautuspäätöksestä vaatiin vuodelta 1994 toimitetun verotuksen pysyttämistä ennallaan.

Veroasiamiehen oikaisuvaatimuksista mahdollisesti aiheutuva lisäverojen määrä on vaikea arvioida veroasiamiehen eri yhteyksissä käyttämien erilaisten arvo-oletusten vuoksi.

Henkilöstö

Aspo-konsernin henkilöstön määrä oli tilikauden lopussa 1.532 (1.482) ja tilikauden aikana keskimäärin 1.493 (1.512).

Henkilöstölle maksetut palkat olivat yhteensä 213,0 Mmk (208,6 Mmk), josta valmistuspalkat olivat 119,6 Mmk (115,0 Mmk) ja konserniyhtiöiden johdon palkat 6,2 Mmk (6,3 Mmk), josta osapalkkiot 0,01 Mmk.

Emoyhtiön maksamat palkat olivat 6,6 Mmk (8,2 Mmk), josta hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajalle 2,0 Mmk (2,2 Mmk). Emoyhtiön henkilöstön määrä oli tilikauden päättyessä 19 (25) ja keskimäärin 20 (26).

Aspoyhtymän eläkesäätiön toimintapiiriin kuului tilikauden lopussa 171 (180) henkilöä. Eläkesäätiö maksoi tilikauden aikana eläkkeitä ja haudausavustuksia yhteensä 1,8 Mmk (1,7 Mmk). Käyvin arvoin arvos-tettu eläkesäätiön omaisuus kattaa

koko eläkevastuun. Eläkesäätiö suljettiin vuoden 1992 alussa.

Henkilöstö keskimäärin liiketoimintaryhmittäin

	1997	1996
Elektroniikka	1.172	1.186
Kemia	120	116
Laivanvarustus	139	141
Muu toiminta ja konsernihallinto	62	69
Yhteensä	1.493	1.512

Aspoyhtymä Oy:n varatoimitusjohtajan Markku Keskitalon tehtävä päättyi vuoden vaihteessa hänen käyttäessään sopimuksen mukaista mahdollisuutta siirtyä eläkkeelle.

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistuu pääosin toiminnan, menetelmien ja tuotantoteknologian kehittämiseen ilman erillistä organisaatiota, mistä johtuen kehityspanokset sisältyvät erittelemättöminä normaaleihin liiketoimintakuluihin. Konserniyhtiöistä Aspo Systems Oy:llä ja Toolsystem Oy:llä on omaa tuotekehitystä.

Ympäristö

Konserniyhtiöiden ympäristöasioiden hoitoa kehitettiin edellisvuonna hyväksytyin konsernin ympäristöpolitiikan ja Kansainvälisen Kauppakamarin Elinkeinoelämän peruskirjan mukaisesti.

Merkittäviä ympäristöasioihin liittyviä tapahtumia olivat mm. Aspocomp Oy:n Salon tehtaalle ensimmäisenä Pohjoismaissa myönnetty ISO 14001 -ympäristösertifikaatti ja ESL Shipping Oy:n turvallisuusjohtamisjärjestelmän sertifiointi ISM-koodilla.

Hallitus ja tilintarkastajat

Aspoyhtymä Oy:n hallitukseen ovat tilikaudella kuuluneet teollisuusneuvos H.B. Nyberg puheenjohtajana, kauppaneuvos A.E. Vehmas varapu-

heenjohtajana sekä jäsenenä Aspoyhtymä Oy:n toimitusjohtaja, teollisuusneuvos Teuvo Juuvinmaa, Vaakutusosakeyhtiö Pohjolan varatoimitusjohtaja Pirkko Alitalo ja Patria Industries Oy:n toimitusjohtaja Jorma Eloranta.

Yhtiön tilintarkastajina ovat toimineet kauppat.maisteri, KHT Tauno Haataja ja KHT-yhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy, jonka nimeämänä vastuullisena tilintarkastajana on toiminut ekonomi, KHT Ilkka Haarlaa.

Näkymät vuodelle 1998

Alkuvuoden 1998 näkemyksen mukaan konsernin liiketoimintaryhmistä elektroniikan odotetaan kasvattavan liikevaihtoaan ja parantavan tulostaan nykyiselläkin tuotantokapasiteetilla. Ryhmässä jatketaan mahdollisuuksien tutkimista toiminnan laajentamiseksi Suomen ulkopuolelle. Mikäli nämä suunnitelmat toteutuvat, sillä on vaikutusta sekä toiminnan laajuuteen että tulokseen. Koska alan muutokset voivat olla nopeita ja suuria, toiminnan ennustettavuus on vaikeaa ja ennustejako lyhyt.

Myös kemian ryhmän liikevaihdon odotetaan kasvavan ja tuloksen parantuvan. Pääosan kasvusta ennakoidaan tulevan logistiikkayhtiöistä. Ennusteen toteutuminen riippuu kuitenkin voimakkaasti ulkoisista tekijöistä, ennen kaikkea kuljetettavien tuotteiden saatavuudesta Venäjältä.

Vaikka varustamotoiminnan näkymät ovat kohtuulliset, sen ei ennakoida yltävän edellisen vuoden poikkeuksellisen hyvään tulokseen. Epävarmuus Itämeren rahtitason kehityksestä vaikeuttaa lisäksi ennustettavuutta. Varustamon kuljetuskapasiteetti kasvaa loppuvuonna, kun uusi alus otetaan käyttöön.

Konsernin liikevaihdon odotetaan kasvavan ja voiton ennen satunnaiseriä ja veroja pysyvän vuoden 1997 hyvällä tasolla. Ennusteen toteutumiseen vaikuttavat luonnollisesti monet tekijät, kuten esimerkiksi yleinen taloudellinen kehitys myös Suomen ulkopuolella.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996	Liite-
	1 000 mk	1 000 mk	tieto
Liikevaihto	1 282 655	1 109 727	1
Valmisteveraston muutos	6 213	-271	
Osuus osakkuusyritysten voitoista	23 870	16 406	
Liiketoiminnan muut tuotot	14 860	14 311	
Kulut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:			
Ostot tilikauden aikana	-558 792	-472 902	
Varastojen muutos	14 635	-8 445	
Ulkopuoliset palvelut	-38 462	-32 058	
Henkilöstökulut	-268 055	-245 325	2
Vuokrat	-29 143	-33 038	
Muut kulut	-192 906	-160 323	
Kulut yhteensä	-1 072 723	-952 091	
Käyttökate	254 875	188 082	
Poistot			3
Käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-110 014	-104 814	
Konserniliikearvon poisto	-1 444	-1 419	
Liikevoitto	143 417	81 849	
Rahoitustuotot ja -kulut			4
Osinkotuotot	45	23	
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	3 147	3 220	
Muut rahoitustuotot	210	235	
Kurssivoitot	4 864	7 742	
Korkokulut	-17 478	-20 426	
Muut rahoituskulut	-1 508	-2 504	
Kurssitappiot	-1 775	-4 641	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-12 495	-16 351	
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	130 922	65 498	
Satunnaiset tuotot ja kulut			5
Satunnaiset tuotot	57 619	471	
Satunnaiset kulut	-1 111	-632	
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	56 508	-161	
Voitto ennen veroja	187 430	65 337	
Välittömät verot			
Tilikaudelta	-42 674	-10 680	
Aikaisemmilta tilikausilta	-445	499	
Laskennallisen verovelan muutos	-3 566	-3 069	
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	140 745	52 087	
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-2 311	-1 910	
Konsernin voitto tilikaudelta	138 434	50 177	

TASE

VASTAAVAA	31.12.1997 1 000 mk	31.12.1996 1 000 mk	Liite- tieto
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET			
Aineettomat hyödykkeet			7
Aineettomat oikeudet	7 649	6 714	
Liikearvo	3 542	5 587	
Konserniliikearvo	3 766	4 945	
Muut pitkävaikutteiset menot	9 518	10 295	
Ennakkomaksut		71	
	24 475	27 612	
Aineelliset hyödykkeet			7
Maa- ja vesialueet	11 813	12 777	
Rakennukset ja rakennelmat	220 419	214 515	
Alukset	260 498	288 908	
Koneet ja kalusto	201 513	190 176	
Muut aineelliset hyödykkeet	12 800	13 718	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	61 319	17 925	
	768 362	738 019	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			6
Osakkuusyrittösosakkeet ja -osuudet	97 720	81 450	
Osakkeet ja osuudet	6 194	3 790	
	103 914	85 240	
Käyttöomaisuus yhteensä	896 751	850 871	
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS			9
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	81 790	61 822	
Keskeneräiset tuotteet	24 972	22 034	
Muut tuotteet/tavarat	8 851	10 880	
Ennakkomaksut	795	138	
	116 408	94 874	
Saamiset			
Myyntisaamiset	149 125	141 048	
Lainasaamiset	2 627	1 223	
Siirtosaamiset	10 916	12 653	
Muut saamiset	6 351	333	
	169 019	155 257	
Rahoitusomaisuusarvopaperit			
Markkinarahasijoitukset	90 000	55 396	
	11 452	14 956	
	1 283 630	1 171 354	

TASE

VASTATTAVAA	31.12.1997 1 000 mk	31.12.1996 1 000 mk	Liite- tieto
OMA PÄÄOMA			11
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	45 911	45 836	
Osakeanti	120		
Vararahasto	74 006	73 250	
Rakennusrahasto	150	150	
	120 187	119 236	
Vapaa oma pääoma			
Edellisten tilikausien voitto	396 835	371 805	
Tilikauden voitto	138 434	50 177	
	535 269	421 982	
Oma pääoma yhteensä	655 456	541 218	
VÄHEMMISTÖOSUUS	11 791	10 485	
VARAUKSET			12
Pakolliset varaukset	1 098	1 472	
VIERAS PÄÄOMA			13
Pitkäaikainen			
Vaihtovelkakirjalainat	4 739	5 690	
Lainat rahoituslaitoksilta	177 575	232 404	
Eläkelainat	95 679	101 508	
Laskennallinen verovelka	62 318	58 751	
	340 311	398 353	
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	46 102	48 646	
Eläkelainat	5 791	6 141	
Saadut ennakot	6 185	5 529	
Ostovelat	85 522	74 212	
Siirtovelat	129 670	82 152	
Muut lyhytaikaiset velat	1 704	3 146	
	274 974	219 826	
Vieras pääoma yhteensä	615 285	618 179	
	1 283 630	1 171 354	

RAHOITUSLASKELMA	1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Käyttökate	254 875	188 082
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-7 273	-1 199
Osuus osakkuusyritysten voitoista	-23 868	-16 406
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 895	-8 752
Satunnaiset erät	56 508	-531
Verot	-43 119	-10 180
	232 228	151 014
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus, lisäys/vähennys	-21 535	9 161
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys	-13 762	-9 694
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys/vähennys	58 041	-26 487
	22 744	-27 020
Liiketoiminnan kassavirta	254 972	123 994
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	152 657	88 140
Käyttöomaisuuden myyntituotot	18 460	2 133
	-134 197	-86 007
Kassavirta ennen rahoitusta	120 775	37 987
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys	-66 741	22 596
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys	1 589	-84 068
Osingot	-25 475	-26 276
Osakeanti	951	3 322
	-89 676	-84 426
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos, lisäys/vähennys	31 099	-46 439
Taseen mukainen likvidien varojen muutos, lisäys/vähennys	31 099	-46 439

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.1997 1 000 mk	1.1.-31.12.1996 1 000 mk	Liite- tieto
Liikevaihto			1
Liiketoiminnan muut tuotot	15 060	13 988	
Kulut			
Henkilöstökulut	8 849	9 068	2
Vuokrat	4 022	4 349	
Muut kulut	9 563	8 165	
Kulut yhteensä	22 434	21 582	
Käyttökate	-7 374	-7 594	
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	6 785	6 944	3
Liiketappio	-14 159	-14 538	
Rahoitustuotot ja -kulut			4
Osinkotuotot	11 934	23 484	
Muut korkotuotot	5 451	5 390	
Yhtiöverohyvitys	4 641	7 828	
Muut rahoitustuotot	505	539	
Kurssivoitot		698	
Korkokulut	-8 619	-16 657	
Muut rahoituskulut	-274	-783	
Kurssitappiot		-254	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	13 638	20 245	
Tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	-521	5 707	
Satunnaiset tuotot ja kulut			5
Satunnaiset tuotot	57 557	151 162	
Satunnaiset kulut	-6 065	-1 831	
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	51 492	149 331	
Tulos ennen varauksia ja veroja	50 971	155 038	
Poistoeron vähennys	6 441	6 649	
Varausten muutos	14 000		
Välittömät verot			
Tilikaudelta	-20 003	-13 990	
Aikaisemmilta tilikausilta	-319	504	
Tilikauden voitto	51 090	148 201	

TASE

VASTAAVAA	31.12.1997 1 000 mk	31.12.1996 1 000 mk	Liite- tieto
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET			
Aineettomat hyödykkeet			7
Aineettomat oikeudet	554	820	
Muut pitkävaikutteiset menot	37	47	
	591	867	
Aineelliset hyödykkeet			7
Maa- ja vesialueet	4 056	5 019	
Rakennukset ja rakennelmat	91 273	101 982	
Koneet ja kalusto	2 825	2 629	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 311	2 304	
	100 465	111 934	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			6
Osakkeet ja osuudet	251 220	217 923	
Käyttöomaisuus yhteensä	352 276	330 724	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
Saamiset			9
Myyntisaamiset	116	56	
Lainasaamiset	75 676	89 556	
Siirtosaamiset	77 893	107 312	
	153 685	196 924	
Rahoitusomaisuusarvopaperit			
Markkinarahasijoitukset	90 000	14 000	
Rahat ja pankkisaamiset	32	45	
	595 993	541 693	

TASE

VASTATTAVAA	31.12.1997 1 000 mk	31.12.1996 1 000 mk	Liite- tieto
OMA PÄÄOMA			11
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma	45 911	45 836	
Osakeanti	120		
Vararahasto	74 005	73 250	
	120 036	119 086	
Vapaa oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	192 950	69 924	
Tilikauden voitto	51 090	148 201	
	244 040	218 125	
Oma pääoma yhteensä	364 076	337 211	
VARAUKSET			
Kertynyt poistoero	34 721	41 162	
Vapaaehtoiset varaukset			
Muut varaukset		14 000	
VIERAS PÄÄOMA			12
Pitkäaikainen			
Vaihtovelkakirjalainat	8 739	9 690	
Lainat rahoituslaitoksilta	1 516	8 883	
Eläkelainat	55 594	58 285	
	65 849	76 858	
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	1 526	3 473	
Eläkelainat	2 690	2 893	
Ostovelat	1 466	306	
Siirtovelat	37 401	21 592	
Muut lyhytaikaiset velat	88 264	44 198	
	131 347	72 462	
Vieras pääoma yhteensä	197 196	149 320	
	595 993	541 693	

RAHOITUSLASKELMA	1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Käyttökate	-7 374	-7 594
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-5 878	-54
Rahoitustuotot ja -kulut	13 638	20 245
Satunnaiset erät	51 492	37 637
Verot	-20 323	-13 486
	31 555	36 748
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaiset liikesaamiset, vähennys/lisäys	32 510	-14 864
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys	24 104	8 118
	56 614	-6 746
Liiketoiminnan kassavirta	88 169	30 002
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	37 849	1 443
Käyttöomaisuuden myyntituotot	15 385	14 503
	-22 464	13 060
Kassavirta ennen rahoitusta	65 705	43 062
Rahoitus		
Pitkäaikaisten saamisten vähennys/lisäys	10 729	-43 812
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 207	-23 328
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	36 081	
Osingot	-25 156	-26 690
Osakeanti	951	3 322
Muut rahoituserät	-116	-232
	10 282	-90 740
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos, lisäys/vähennys	75 987	-47 678
Taseen mukainen likvidien varojen muutos, lisäys/vähennys	75 987	-47 678

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön ja kaikki toimivat tytäryhtiöt, joiden osakemäärästä tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti vähintään puolet. Sulautuneet yhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätöksen tuloslaskelmaan fuusiohetkeen saakka.

Liikevaihtoa laskettaessa oikaisuerissä on käsitelty myönnetty alennukset ja arvonalisävero.

Konserniyhtiöiden väliset sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, sisäinen voitonjako liitännäisineen ja vaihto-omaisuuteen sisältyvä sisäinen myyntikate on eliminoitu. Sisäisiin käyttöomaisuuden kauppoihin liittyvät sisäiset katteet ja myyntivoitot on eliminoitu.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa sisäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenon menetelmällä. Tytäryhtiöiden hankintameno on eliminoitu hankintahetken omaa pääomaa vastaan. Oman pääoman ylittävä osa on esitetty konsernitaseessa konserniliikearvona. Tuloslaskelmassa konserniliikearvosta on tehty 10 prosentin tasapoisto.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muutettu Suomen markoiksi taseen osalta tilikauden lopun viimeisten noteerattujen keski-kurssien mukaisesti ja tuloslaskelman osalta koko vuoden keski-kurssilla. Keskinäisen osakkeenomistuksen eliminoinnissa syntyvät valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat muuntoerot on käsitelty konsernin vapaassa omassa pääomassa.

Vähemmistöosuudet, jotka on erotettu konsernin omasta pääomasta, verovelalla vähennetyistä vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta sekä tuloksesta, on esitetty omana eränä.

Osakkuusyhtiö

Osakkuusyhtiö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus tuloksesta on esitetty konsernin tuloslaskelman yläosassa muiden

tuottojen yhteydessä. Equity-arvoon sisältyvät vapaaehtoiset varaukset verovelalla vähennettyinä.

Saadut osingot on eliminoitu tilikauden tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta. Verohyvityksellä on vähennetty konsernin tuloslaskelman välittömiä veroja.

Ulkomaanrahanmääräiset erät

Ulkomaanrahanmääräiset velat ja saamiset on kirjattu tilinpäätöspäivän mukaiseen Suomen Pankin keski-kurssiin. Ulkomaanrahanmääräiset ennakkomaksut on kirjattu maksupäivän kurssiin. Kaikki kurssi-erot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Vaihto- ja käyttöomaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu välittömään hankintamenuon tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan. Valmiste- ja puolivalmisteverastot on arvostettu muuttuvien valmistusmenojen mukaisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu koko konsernissa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	3 - 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 - 10 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	15 - 30 vuotta
Alukset	16 - 20 vuotta
Koneet ja kalusto	3 - 8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5 - 40 vuotta

Tutkimus- ja kehittämismenot on käsitelty vuosikuluina.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusin. Vuoden

1992 alussa suljetussa eläkesäätiössä on järjestetty joidenkin konserniyhtiöiden lisäeläketurva. Käyvin arvo on arvostettu eläkesäätiön omaisuus kattaa koko eläkevastuun.

Leasing

Leasing-vuokrat on käsitelty vuosikuluina.

Verot ja verovelka

Saatuihin osinkoihin liittyvillä verohyvityksillä on vähennetty konsernituloslaskelman välittömiä veroja.

Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta on erotettu laskennallinen verovelka yhtiöverokannan mukaisesti.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN JA MARKKINA-ALUEITTAIN

	Konserni 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
Liikevaihto toimialoittain		
Elektroniikka	721 072	613 963
Kemia	326 867	301 750
Laivanvarustus	203 018	162 007
Muu toiminta	31 698	32 007
	1 282 655	1 109 727

Liikevaihto markkina-alueittain

Suomi	1 039 509	901 999
Muut Pohjoismaat	68 895	77 353
Muu Eurooppa	142 092	115 022
USA, Kanada	5 711	2 708
Muut	26 448	12 645
	1 282 655	1 109 727

2. HENKILÖSTÖKULUT

	Konserni 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk	Emoyhtiö 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
Henkilöstökulut ja luontoisedut				
Palkat	212 213	199 766	6 686	6 903
Eläkekulut	29 558	26 732	1 133	1 136
Muut henkilösivukulut	26 284	18 827	1 030	1 029
	268 055	245 325	8 849	9 068
Luontoisedut	4 122	4 073	447	441
Yhteensä	272 177	249 398	9 296	9 509

3. POISTOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	1 238	1 116	75	76
Liikearvo	2 491	2 507		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 845	1 730	10	10
Rakennukset ja rakennelmat	13 375	12 643	5 279	5 477
Alukset	28 409	31 484		
Koneet ja kalusto	60 906	53 449	1 064	1 078
Muut aineelliset hyödykkeet	1 748	1 885	356	302
Yhteensä	110 014	104 814	6 785	6 943
Konserniliikearvo	1 444	1 419		
Poistoeron muutos:				
Aineettomat oikeudet	489	-47	77	-16
Liikearvo				
Muut pitkävaikutteiset menot	-110	-13	-1	
Rakennukset ja rakennelmat	794	-1 735	-2 323	-2 277
Alukset	27 673	13 982		
Koneet ja kalusto	2 476	-237	-146	-339
Muut aineelliset hyödykkeet	361	-157	312	-1
	31 683	11 793	-2 081	-2 633
Poistoeron muutos:				
Myyneistä	-3 833	-701	-4 360	-4 016
Yhteensä	27 850	11 092	-6 441	-6 649

4. KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	Emoyhtiö 1997 1 000 mk		1996 1 000 mk	
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot	4 291		15 831	
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	3 322		4 366	
Takausprovisiot	505		539	
Konserniyhtiöille suoritettut rahoituskulut				
Korkokulut	4 661		11 904	
Takausprovisiot			378	

5. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

	Konserni 1997 1 000 mk		Emoyhtiö 1997 1 000 mk		1996 1 000 mk	
Satunnaiset tuotot						
Konserniavustukset						37 490
Fuusiovoitot						113 525
Kiinteistöjen myyntivoitot	5 217		5 217			
Osakkeiden myyntivoitot	403		403			
NL:n aikaiset saatavat	51 815		51 815			
Muut	185		122		471	147
Yhteensä	57 619		57 557		471	151 162
Satunnaiset kulut						
Konserniavustukset			6 000			
Fuusiotappiot						1 759
Kiinteistöjen myyntitappiot	1 046					
Lahjoitukset					56	
Muut	65		65		576	72
Yhteensä	1 111		6 065		632	1 831

6. KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUDET

Konserniyhtykset	Konsernin omistus-osuus-%	Konsernin äänivalta-osuus-%	Konsernin osuus omasta pääomasta 1 000 mk	Emoyhtiön omistus-osuus-%	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien kpl-määrä	nimellisarvo 1 000 mk	kirjanpitoarvo 1 000 mk	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen mukainen voitto/tappio 1 000 mk
ACT Oy, Helsinki	100,00	100,00	141	100,00	50	50	303	88
Kiint. Oy Alpinus, Kuusamo	100,00	100,00	59	100,00	450	45	315	-85
Aspocomp Oy, Helsinki	100,00	100,00	137 144	100,00	55 000	55 000	93 450	42 936
Aspokem Oy, Helsinki	100,00	100,00	39 231	100,00	6 000	6 000	30 007	9 203
ESL Shipping Oy, Helsinki	93,46	93,46	55 641	93,46	1 682 400	8 362	26 974	12 190
Aspo Systems Oy, Porvoo	100,00	100,00	8 732	100,00	1 000	3 500	10 353	3 173
Sonmarin Oy, Helsinki	100,00	100,00	38 083	100,00	6 000	6 000	37 397	310
Kiint. Oy Tietokartano, Tampere	79,00	79,00	4 624	79,00	395	790	5 642	-94
Toolsystem Oy, Hyvinkää	90,91	90,91	5 268	90,91	3 000	3 000	6 151	1 608
Kiint. Oy Olarinluoma 12, Espoo	100,00	100,00	73	100,00	9	9	2 997	19
Aspo Elektronik GmbH, Saksa*)	100,00	100,00		100,00		DEM 100	243	
Oy Bomanship Ab, Helsinki	100,00	100,00	373					
O.Y. Näppärä, Helsinki	100,00	100,00	228					
Kiint. Oy Hyvinkään Varikko, Hyvinkää	100,00	100,00	4 718					
Aspocomp Ab, Ruotsi	100,00	100,00	113					
AS Sonmarin, Tallinna, Viro	100,00	100,00	7 574					
AS Sonmarin-Sadama, Tallinna, Viro	100,00	100,00	143					
Kiint. Oy Yrittäjätie 6, Porvoo	100,00	100,00	41					
Aspokem Eesti AS, Tallinna, Viro	100,00	100,00	233					
Yhteensä							213 832	

Osakkuusyhtykset	Konsernin omistus-osuus-%	Konsernin äänivalta-osuus-%	Konsernin osuus omasta pääomasta 1 000 mk	Emoyhtiön omistus-osuus-%	Emoyhtiön omistamien osakkeiden/osuuksien kpl-määrä	nimellisarvo 1 000 mk	kirjanpitoarvo 1 000 mk	Viimeksi laad. tilinpäätöksen voitto/tappio 1 000 mk	Tilinpäätös-hetki	Tilik. pituus
Asva Oy, Helsinki	42,00	42,00	88 353	42,00	1 617	16 170	32 340	50 767	31.12.1997	12
Kiint. Oy Hiihtäjätie 2*), Helsinki	50,00	50,00	126	50,00	115	115	153	30	31.12.1997	12
Yhteensä							32 493			

Emoyhtiön omistamat omat osakkeet	Kpl	Nimellisarvo 1 000 mk	Kirjanpitoarvo 1 000 mk
Aspoyhtymä Oy, Helsinki	285 553	2 856	
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet	Kpl	Nimellisarvo 1 000 mk	Kirjanpitoarvo 1 000 mk
Helsingin Puhelinyhdistys	2 487		618
Muut osakkeet ja osuudet			4 277
Yhteensä			4 895
Kaikki osakkeet yhteensä			251 220

*) ei mukana konsernitilinpäätöksessä

7. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Konserni	1996	Emoyhtiö	1996
	1997	1996	1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	11 854	11 467	1 939	1 897
Lisäykset 1.1.-31.12.	2 949	1 612	134	386
Vähennykset 1.1.-31.12.	534	1 225	325	344
Hankintameno 31.12.	14 269	11 854	1 748	1 939
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	6 620	5 140	1 194	1 119
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 649	6 714	554	820
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	464	451	115	131
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	480	13	76	
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.				16
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	944	464	191	115
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	12 863	12 863		
Hankintameno 31.12.	12 863	12 863		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	9 321	7 276		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 542	5 587		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	1 621	1 621		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	1 621	1 621		
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	16 355	16 355		
Lisäykset 1.1.-31.12.	266			
Hankintameno 31.12.	16 621	16 355		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	12 854	11 410		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 767	4 945		

	Konserni	1996	Emoyhtiö	1996
	1997	1 000 mk	1997	1 000 mk
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	18 283	16 135	1 554	1 554
Lisäykset 1.1.-31.12.	1 274	2 673		
Vähennykset 1.1.-31.12.	1 400	525	1400	
Hankintameno 31.12.	18 157	18 283	154	1 554
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	8 639	7 988	117	1 507
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 518	10 295	37	47
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	854	921	18	18
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	110	67		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	744	854	18	18
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	304 216	298 543	158 884	155 817
Lisäykset 1.1.-31.12.	26 872	7 864	1 846	21 065
Vähennykset 1.1.-31.12.	14 902	2 191	14 664	17 998
Hankintameno 31.12.	316 186	304 216	146 066	158 884
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	95 768	89 701	54 792	56 902
Kirjanpitoarvo 31.12.	220 418	214 515	91 274	101 982
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	47 605	47 196	38 916	19 584
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.		409		19 332
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.	4 922		6 988	
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	42 683	47 605	31 928	38 916
Alukset				
Hankintameno 1.1.	553 851	552 990		
Lisäykset 1.1.-31.12.		861		
Hankintameno 31.12.	553 851	553 851		
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	293 353	264 943		
Kirjanpitoarvo 31.12.	260 498	288 908		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	101 965	87 982		
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	27 673	13 983		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	129 638	101 965		

	Konserni 1997	1996	Emoyhtiö 1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	355 633	314 111	20 159	20 757
Lisäykset 1.1.-31.12.	73 583	61 609	1 352	3 043
Vähennykset 1.1.-31.12.	18 121	20 087	1 804	3 641
Hankintameno 31.12.	411 095	355 633	19 707	20 159
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	209 582	165 457	16 882	17 530
Kirjanpitoarvo 31.12.	201 513	190 176	2 825	2 629
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	40 367	39 811	1 597	2 260
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	4 365	556	171	
Poistoeron vähennys 1.1.-31.12.				663
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	44 732	40 367	1 768	1 597
Kirjanpitoarvosta 31.12. koneiden ja laitteiden osuus	169 201	171 546	1 084	1 324
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	21 202	21 155	6 670	5 403
Lisäykset 1.1.-31.12.	697	615	436	1 364
Vähennykset 1.1.-31.12.	734	568	734	97
Hankintameno 31.12.	21 165	21 202	6 372	6 670
Kertyneet sumu-poistot 31.12.	8 365	7 484	4 061	4 366
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 800	13 718	2 311	2 304
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	753	374	510	485
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	372	379	306	25
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	1 125	753	816	510
8. KÄYTTÖOMAISUUDEN VEROTUSARVOT				
	Konserni 1997	1996	Emoyhtiö 1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Verotusarvot				
Maa-alueet	7 422	6 833	3 911	3 329
Rakennukset	105 236	107 159	65 324	73 432
Osakkeet ja osuudet	261 923	176 222	246 490	160 619

Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

9. VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS

Saamiset, jotka erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua:

	Konserni 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk	Emoyhtiö 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
Myyntisaamiset	81	90		
Lainasaamiset	624	1 223	23 745	34 475
Muut saamiset			77 070	107 070
Yhteensä	705	1 313	100 815	141 545

Saamiset ja velat/konserni- ja osakkuusyrietykset

	1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
Myyntisaamiset/osakkuusyrietykset	49	56
Lainasaamiset/konserniyrietykset	75 051	88 623
Siirtosaamiset/konserniyrietykset	77 204	106 962
Lyhytaikaiset ostovelat/konserniyrietykset	1	1
Siirtovelat/konserniyrietykset	15 541	9 732
Muut lyhytaikaiset velat/konserniyrietykset	78 158	41 228
Muut pitkäaikaiset velat/konserniyrietykset	4 000	4 000

10. JOHDON ELÄKESITOUUMUKSET JA JOHDOLLE TAI OSAKKEENOMISTAJILLE MYÖNNETYT LAINAT

Emoyhtiön toimitusjohtaja voi halutessaan siirtyä eläkkeelle 58-vuotiaana ja ESL Shipping Oy:n toimitusjohtaja 60-vuotiaana.

Johdolle ja osakkeenomistajille ei ole myönnetty lainoja.

11. OMA PÄÄOMA

	Konserni 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk	Emoyhtiö 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
Osakepääoma 1.1.	45 836	44 468	45 836	44 468
Vaihtovelkakirjalainan merkintä	75	314	75	314
Eläkesäätiön fuusiovastike 29.11.1996		1 054		1 054
Osakepääoma 31.12.	45 911	45 836	45 911	45 836
Osakeanti 1.1.		16		16
Vaihtovelkakirjalainan merkintä	120	-16	120	-16
Osakeanti 31.12.	120		120	
Vararahasto 1.1.	73 250	50 912	73 250	57 936
Vaihtovelkakirjalainan merkintä	756	3 008	756	3 008
Eläkesäätiön fuusiovastike 29.11.1996		12 305		12 305
Ristiinomistuksen loppuminen		7 025		
Vararahasto 31.12.	74 006	73 250	74 006	73 250
Rakennusrahasto 1.1.	150	150		
Rakennusrahasto 31.12.	150	150		
Vapaa oma pääoma 1.1.	421 982	403 050	218 125	96 615
Osingonjako	-25 155	-24 977	-25 155	-26 691
Lahjoitus	-20		-20	
Tytäryhtiöiden oman pääoman muuntoeron muutos	28	-189		
Ristiinomistuksen loppuminen		-7 024		
Vähemmistöosuuden muutos		945		
Tilikauden tulos	138 434	50 177	51 090	148 201
Vapaa oma pääoma 31.12.	535 269	421 982	244 040	218 125
Vapaasta omasta pääomasta jakokelpoisia varoja	371 550	266 994	244 040	218 125

12. VARAUKSET

	Konserni 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk	Emoyhtiö 1997 1 000 mk	1996 1 000 mk
Vapaaehtoiset varaukset				
Kertynyt poistoero	221 487	193 636	34 721	41 162
Muut varaukset	31	16 190		14 000
	221 517	209 826	34 721	55 162
Laskennallinen verovelka	-62 318	-58 752		
	159 200	151 074		
Vähemmistön osuus varauksista	-6 195	-5 242		
Osuus osakkuusyhtiön varauksista	10 715	9 155		
Vapaaehtoiset varaukset omassa pääomassa 31.12.	163 719	154 987		
Pakolliset varaukset				
Varaus vastaisiin takuumenoihin	715	730		
Muut pakolliset varaukset	383	742		
	1 098	1 472		

13. VIERAS PÄÄOMA

	Konserni 1997	1996	Emoyhtiö 1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Rahalaitoslainat	48 787	64 024		
Eläkelainat	77 467	81 273	46 590	48 602
	126 254	145 297	46 590	48 602

Henkilökunnalle 2.5.–12.5.1995 suunnatun vaihtovelkakirjalainan merkitystä 15.533.000 markan pääomasta on tilikauden päättyessä vaihtamatta 8.739.000 markkaa. Laina-aika on viisi vuotta ja päättyy 2.5.2000. Velkakirjat voidaan vaihtaa laina-aikana osakkeiksi. Yhdellä tuhannen markan nimellisarvoisella velkakirjalla saa vaihdossa yhdeksän Aspoyhtymä Oy:n osaketta.

14. VASTUUSITOUMUKSET

	Konserni 1997	1996	Emoyhtiö 1997	1996
	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk	1 000 mk
Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
Omasta velasta				
Pantatut osakkeet	1	1	1	1
Yrityskiinnitykset	12 000	17 000		
Aluksiin kiinnitettyjä velkakirjoja	256 855	272 828		
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	90 096	108 500	45 600	51 200
Konserniyhtiön velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin			4 000	4 000
Takaukset			122 738	124 271
Osakkuusyhtiön puolesta				
Takaus	1 404	87	1 404	87
Muiden puolesta				
Takaukset	96	778	96	770
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut, alkanut tilikausi	9 195	10 268	1	65
Leasingvastuut, seuraavat vuodet	14 487	23 516		
Takaisinostovastuut	545	1 770	545	1 742
Muut vastuut			15 494	20 202
Kiinteistön ostositoumus	73 533	72 446		
Yhteensä				
Pantit	1	1	1	1
Yrityskiinnitykset	12 000	17 000		
Aluksiin kiinnitettyjä velkakirjoja	256 855	272 828		
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	90 096	108 500	49 600	55 200
Takaukset	1 500	865	124 238	125 128
Muut vastuut	24 227	35 554	16 040	22 009
Kiinteistön ostositoumus	73 533	72 446		
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset		3 637		3 637
Eläkevastuut ja vastuuvajaus				
Aspoyhtymän Eläkesäätiö s.r:n vastuuvajaus				
Kokonaiseläkevastuu	30 929	29 857	19 369	19 581
Eläkevastuusta katettu	26 820	27 280	18 704	19 013
Vastuuvajaus	4 109	2 577	665	568

Arvostettaessa eläkesäätiön omaisuus käypiin arvoihin eläkevastuu on kokonaan katettu.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma konsernitaseen mukaan on 535.268.599,46 mk, josta jakokelpoista on 371.549.836,84 mk. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 244.039.600,31 mk. Rekisteröity osakemäärä 31.12.1997 oli 4.591.084. Joulukuussa vaihtovelkakirjalainalla merkittyjä 1.080 osaketta vastaava osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 3.2.1998, jolloin osakkeiden lukumäärä nousi 4.592.164 osakkeeseen.

Kokonaisosakemäärä	4.592.164
– emoyhtiön omistuksessa olevat	285.553
Osinkoon oikeuttavien osakkeiden määrä	4.306.611

Hallitus ehdottaa, että voittovarat käytetään seuraavasti:

– osinkona jaetaan 8 mk / osake	
4.306.611 osakkeelle	34.452.888,00 mk
– voittovarojen tilille jätetään	209.486.712,31 mk
– varataan yleishyödyllisiin tarkoituksiin hallituksen päätöksen mukaisesti	100.000,00 mk
	<u>244.039.600,31 mk</u>

Helsingissä 24. päivänä helmikuuta 1998

H.B. Nyberg

A.E. Vehmas

Pirkko Alitalo

Jorma Eloranta

Teuvo Juuvinmaa
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 4. päivänä maaliskuuta 1998

Tauno Haataja
KHT

SVH Coopers & Lybrand Oy,
KHT-yhteisö

Ilkka Haarlaa
KHT

Tilintarkastuskertomus

Aspoyhtymä Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Aspoyhtymä Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaian sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätökseen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä 4. päivänä maaliskuuta 1998

Tauno Haataja
KHT

SVH Coopers & Lybrand Oy,
KHT-yhteisö

Ilkka Haarlaa
KHT

Tiivistelmä konsernin tunnusluvuista

Aspo-konsernin taloudellinen kehitys ja osakekohtaiset tunnusluvut 1993–1997

	1997	1996	1995	1994	1993
Liikevaihto, Mmk	1.282,7	1.109,7	1.059,1	897,4	910,8
Käyttökate, Mmk	254,9	188,1	203,9	150,0	116,5
% liikevaihdosta	19,9	16,9	19,3	16,7	12,8
Liikevoitto, Mmk	143,4	81,8	117,4	73,8	43,2
% liikevaihdosta	11,2	7,4	11,1	8,2	4,7
Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja, Mmk	130,9	65,5	97,6	52,4	12,1
% liikevaihdosta	10,2	5,9	9,2	5,8	1,3
Tulos ennen veroja, Mmk	187,4	65,3	114,7	57,2	40,5
% liikevaihdosta	14,6	5,9	10,8	6,4	4,4
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	16,4	9,7	16,9	10,0	3,0
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	15,6	9,7	15,3	12,4	8,1
Omavaraisuusaste, %	52,2	47,3	43,0	42,5	37,3
Omavaraisuusaste ilman verovelkaa, %	57,1	52,4	47,6	47,2	42,9
Gearing	34,2	58,7	65,1	75,7	94,2
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, Mmk	152,7	88,1	306,3	101,5	128,8
% liikevaihdosta	11,9	7,9	28,9	11,3	14,1
Henkilöstön määrä 31.12.	1.532	1.482	1.482	1.170	1.138
Henkilöstö keskimäärin	1.493	1.512	1.354	1.146	990
Tulos/osake (EPS), mk	22,73	12,03	19,09	10,40	2,38
Tulos/osake (laimennettu), mk	22,38	11,87	18,86		
Oma pääoma/osake, mk	152,20	125,92	119,82	99,67	91,79
Nimellisosinko/osake, mk	8,00*)	6,00	6,00	10,00	
Osakeantikorjattu osinko/osake, mk				3,01	
Osinko/tulos, %	35,2	49,9	31,4	28,9	
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,5	3,2	3,7	2,9	
Hinta/voitto-suhde (P/E)	10,0	15,6	8,5	10,1	
Osakkeen osakeantioikaistu kurssikehitys					
keskikurssi, mk	224,72	156,82	139,00		
alin kurssi, mk	183,00	126,00	107,00		
yllin kurssi, mk	259,00	193,00	192,00		
Tilikauden viimeisen kauppapäivän keskikurssi, mk	228,00	187,48	163,00	105,00	
Osakekannan markkina-arvo 31.12., Mmk	981,9	805,8	678,3		
Osakkeen vaihdon kehitys, 1.000 kpl	2.281	2.130	1.714		
Osakkeen vaihdon kehitys, %	49,7	47,6	51,2		
Osakkeiden kokonaisvaihto, 1.000 mk	512.550	334.048	311.667		

Osakekohtaiset tunnusluvut ja osakekannan markkina-arvo on laskettu konsernin ulkopuolella olevan osakemäärän mukaan.

Osakeantioikaistut osakemäärät, 1.000 kpl					
yhteensä 31.12.	4.591	4.584	4.447	4.202	3.870
konsernin ulkopuolella 31.12.	4.306	4.298	4.161	3.911	3.572
konsernin ulkopuolella keskimäärin	4.301	4.185	4.039	3.612	3.572
konsernin ulkopuolella keskimäärin, laimennettu	4.380	4.272	4.118		
Osakeantioikaistu keskimääräinen kokonaisosakemäärä	4.587	4.471	4.330		

*) Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Oman pääoman tuotto-% (ROE)

voitto ennen satunnaiseriä ja veroja – verot x 100 / oma pääoma + vähemmistöosuus, vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä (keskiarvo)

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)

voitto ennen satunnaiseriä ja veroja + korko- ja muut rahoituskulut x 100 / taseen loppusumma – korottomat velat (keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä x 100 / taseen loppusumma – saadut ennakot

Gearing

korolliset velat – likvidit varat / oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

keskiarvo kuukauden lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä

Tulos / osake (EPS), mk

tulos ennen satunnaiseriä ja veroja – verot – vähemmistöosuus tuloksesta / tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä

Oma pääoma / osake, mk

oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla ja vähemmistöosuudella vähennettynä / osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakeantioikaistu osinko / osake, mk

tilikaudella jaettu osakekohtainen osinko / osakeantikerroin

Osinko / tulos, %

osakeantioikaistu osakekohtainen osinko x 100 / osakekohtainen tulos

Efektiiivinen osinkotuotto, %

osakeantioikaistu osinko / osake x 100 / tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskimurssi

Hinta / voitto -suhde (P/E)

osakeantioikaistu tilikauden viimeisen kauppapäivän keskimurssi / tulos / osake

Osakeantioikaistu keskimurssi

osakkeen markkamääräinen kokonaisvaihto / tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä

Osakekannan markkina-arvo

konsernin ulkopuolella olevien osakkeiden lukumäärä x tilikauden viimeisen kauppapäivän kaupankäyntimäärillä painotettu keskimurssi

Osakkeenomistus ja osakkeet

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1997

Omistajat	Osakkeita, kpl	Osuus, %
Nyberg H.B.	407.718	8,9
Aspoyhtymä Oy	285.553	6,2*)
Vehmas A.E.	199.228	4,3
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	198.450	4,3
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	193.905	4,2
Vehmas Tapio	187.133	4,1
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	185.000	4,0
Aspoyhtymän Eläkesäätiö s.r.	178.113	3,9*)
Vehmas Liisa	166.675	3,6
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo	150.000	3,3

*) ilman äänioikeutta

Osakkeenomistuksen jakauma 31.12.1997

Osakkeiden määrän mukaan

Osakkeita kpl	Omistajien luku- määrä	% osuus omistajista	Osake- määrä kpl	% osake- kannasta
1-100	212	24,3	11.549	0,3
101-500	331	37,9	88.207	1,9
501-1.000	125	14,3	93.538	2,0
1.001-10.000	149	17,0	418.107	9,1
10.001-100.000	44	5,0	1.420.284	30,9
100.001- Odotusluettelolla ja yhteistilillä yhteensä	13	1,5	2.556.675	55,7
Yhteensä	874	100,0	4.591.084	100,0

Omistajaryhmittäin

	Omistuksia, %	Osakkeita, %
1. Kotitaloudet	78,4	36,8
2. Yritykset	12,0	14,1
3. Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4,5	38,0
4. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3,0	2,6
5. Julkisyhteisöt	1,5	8,4
6. Ulkomaat	0,6	0,1
Yhteensä	100,0	100,0

Osakepääoman muutokset 1993 – 3.2.1998

	Osakkeita, kpl	Osakepääoma, mk
Osakepääoma 31.12.1993	90.000	5.400.000
Osakepääoman alentaminen		
- nimellisarvon muutos 11.5.1994	90.000	900.000
Osakepääoman korotukset		
- suunnatut annit 1994	+ 1.174.746	12.647.460
- rahastoanti ja uusmerkintä 1995	+ 3.161.865	44.266.110
- vaihtovelkakirjavaihdot 1995	+ 20.160	44.467.710
- vaihtovelkakirjavaihdot ja suunnattu anti 1996	+ 136.834	45.836.050
- vaihtovelkakirjavaihdot 18.3.1997*	+ 369	45.839.740
- vaihtovelkakirjavaihdot 24.6.1997*	+ 2.529	45.865.030
- vaihtovelkakirjavaihdot 29.8.1997*	+ 3.231	45.897.340
- vaihtovelkakirjavaihdot 27.10.1997*	+ 1.350	45.910.840
- vaihtovelkakirjavaihdot 3.2.1998*	+ 1.080	45.921.640
Osakepääoma 3.2.1998	4.592.164	45.921.640

* osakepääoman korotuksen rekisteröintipäivä

Johdon osakkeenomistus

Aspoyhtymä Oy:n hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja omistivat 31.12.1997 yhteensä 633.022 osaketta, mikä oli 13,8 % osakkeiden kokonaismäärästä ja äänimäärästä. Hallituksen puheenjohtajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä oli lisäksi 12.575 osaketta, jotka edustivat 0,3 % yhtiön osake- ja äänimäärästä.

Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden määrä 31.12.1997 oli yhteensä 191.025 eli 4,2 % osake- ja äänimäärästä.

Aspoyhtymä Oy:n osakkeiden kaupparekisteriin merkitty lukumäärä 31.12.1997 oli 4.591.084 ja osakepääoma 45.910.840 markkaa. Joulukuussa 1997 vaihtovelkakirjalainalla merkittyä 1.080 osaketta vastaava osakepääoman korotus merkittiin kaupparekisteriin 3.2.1998, jolloin yhtiön osakkeiden lukumäärä nousi 4.592.164 kappaleeseen ja osakepääoma 45.921.640 markkaan.

Yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 37.942.380 markkaa ja enimmäispääoma 151.769.520 markkaa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta. Osakkeen nimellisarvo on 10 markkaa ja osakkeella on yksi ääni. Osakkeet ovat kuuluneet arvosuusjärjestelmään 22.9.1994 lukien. Konsernin ulkopuolella osakkeista oli 31.12.1997 noin 94 %. Aspoyhtymä Oy:llä oli osakkeista 6,2 % ja Aspoyhtymän Eläkesäätiö s.r:llä 3,9 %. Näillä osakkeilla ei ole äänioikeutta. Tytäryhtiö ACT Oy:llä oli tilikauden päättyessä vaihtovelkakirjalainaa 4.000.000 markalla, joka oikeutti enintään 36.000 Aspoyhtymä Oy:n osakkeen merkintään. ACT Oy myi vaihtovelkakirjalainan velkakirjat helmikuussa 1998.

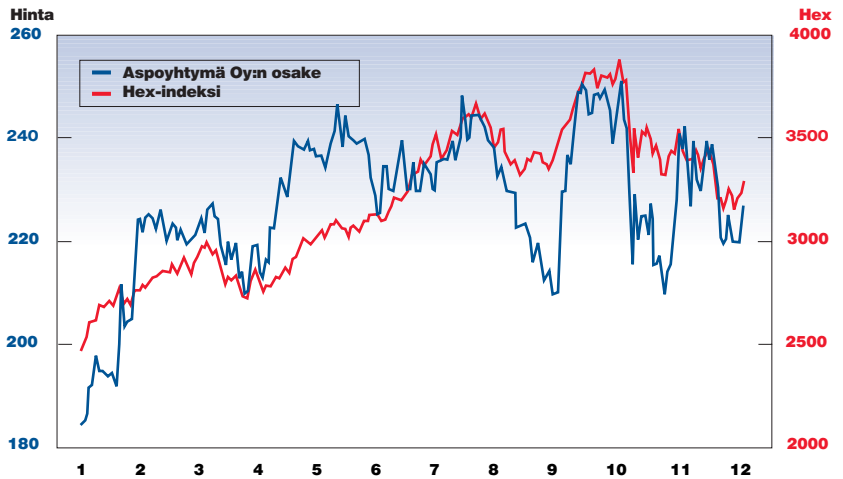
Lunastusvelvollisuus

Aspoyhtymä Oy:n yhtiöjärjestyksessä on määräys, jonka mukaan osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista saavuttaa tai ylittää 33 1/3 % tai 50 %, on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet yhtiöjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla.

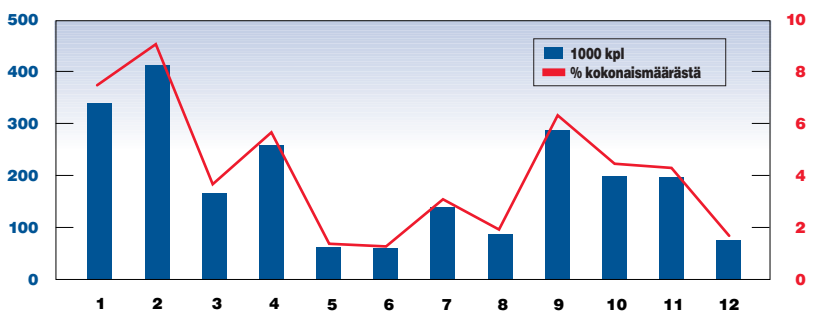
Vaihtovelkakirjalaina

Vuoden 1995 varsinainen yhtiökokous päätti enintään 20 miljoonan markan vaihtovelkakirjalainan suuntaamisesta Aspo-konsernin henkilöstölle. Lainaa merkittiin 11.533.000 markalla, minkä lisäksi

Aspoyhtymä Oy:n osakkeen kurssikehitys 2.1.1997–30.12.1997

Aspoyhtymä Oy:n osakkeen kuukausivaihto 1997

Aspoyhtymä Oy:n tytäryhtiö ACT Oy merkitsi lainasta 4.000.000 markkaa. Laina-aika on 2.5.1995-2.5.2000 ja vaihto-aika on koko laina-aika. Velkakirjan haltija on oikeutettu vaihtamaan 1.000 markan nimellisarvoisen velkakirjan yhdeksään Aspoyhtymä Oy:n osakkeeseen. Velkakirjoilla on 24.2.1998 mennessä merkitty yhteensä 60.093 osaketta, minkä jälkeen vaihtovelkakirjalainan määrä on, ottaen huomioon lainan yhteensä 117.000 mk:n takaisinlunastukset, 8.739.000 markkaa, jolla voidaan enimmillään merkitä 78.651 uutta Aspoyhtymä Oy:n osaketta.

Hallinto ja tilintarkastajat

Aspoyhtymä Oy:n hallitus

H.B. Nyberg, s. 1931
Diplomiekonomi, teollisuusneuvos
Hallituksen puheenjohtaja vuodesta
1988

A.E.Vehmas, s. 1927
Varatuomari, kauppaneuvos
Hallituksen varapuheenjohtaja vuo-
desta 1988

Pirkko Alitalo, s. 1949
KTM, varatoimitusjohtaja, Vakuutus-
osakeyhtiö Pohjola
Hallituksen jäsen vuodesta 1995

Jorma Eloranta, s. 1951
DI, toimitusjohtaja, Patria Industries
Oy
Hallituksen jäsen vuodesta 1996

Teuvo Juuvinmaa, s. 1943
Ekonomi, Aspoyhtymä Oy:n toimi-
tusjohtaja vuodesta 1991
Hallituksen jäsen vuodesta 1985

H.B. Nyberg

A.E. Vehmas

Pirkko Alitalo

Jorma Eloranta

Aspo-konsernin johtokunta

Johtokunta, johon kuuluivat Aspoyhtymä Oy:n toimitusjohtaja Teuvo Juuvinmaa, varatoimitusjohtaja Markku Keskitalo ja talousjohtaja Pertti Vuorinen sekä Aspocomp Oy:n toimitusjohtaja Jarmo Niemi ja ESL Shipping Oy:n toimitusjohtaja Hannu Höckert, lakkautettiin vuoden vaihteessa.

Tilintarkastajat

Tauno Haataja, KTM, KHT
SVH Coopers & Lybrand Oy, KHT-
yhteisö

Teuvo Juuvinmaa

Tytäryhtiöiden hallitukset

Tytäryhtiöiden hallitukset ovat pääosin koostuneet konsernin johtokunnan jäsenistä ja kyseisen liiketoimintaryhmän yhtiöiden toimitusjohtajista.

Aspocomp Oy:n hallituksessa konsernin ulkopuolisina jäseninä

ovat olleet teollisuusneuvos Mikko J. Aro, DE Gustav Nyberg ja professori Jukka Ranta.

Aspoyhtymä Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja A.E. Vehmas on toiminut ESL Shipping Oy:n hallituksen puheenjohtajana. Kon-

sernin ulkopuolisina hallituksen jäseninä ovat olleet OTK Roberto Lencioni ja DE Gustav Nyberg.

Kaikkien konserniyhtiöiden hallitusten sihteerinä on toiminut Aspoyhtymä Oy:n lakiasiajn johtaja, varatuomari Anne Leppälä-Nilsson.

Konsernijohto

Aspoyhtymä Oy
Toimitusjohtaja,
teollisuusneuvos
Teuvo Juuvinmaa
Talousjohtaja
Pertti Vuorinen
Lakiasiaain johtaja
Anne Leppälä-Nilsson
Hallintojohtaja
Kaj Smedman
Suolakivenkatu 10
PL 14
00811 HELSINKI
Puh. (09) 75 951
Fax (09) 785 301

Konserniyhtiöt

Elektroniikka

Aspocomp Oy
Toimitusjohtaja
Jarmo Niemi
Suolakivenkatu 10
PL 14
00811 HELSINKI
Puh. (09) 75 951
Fax (09) 785 301

Piirilevytehdas ja suunnittelupalvelu
Karaniityntie 1
02610 ESPOO
Puh. (09) 59 181
Fax (09) 591 8200

Piirilevytehdas
Tutkijantie 11
90570 OULU
Puh. (08) 551 5700
Fax (08) 551 5711

Piirilevytehdas
Valutie 4
17500 PADASJOKI
Puh. (03) 55 251
Fax (03) 552 5240

Piirilevytehdas
Örninkatu 15
24100 SALO
Puh. (02) 770 6600
Fax (02) 770 6611

Piirilevytehdas
Mäki-Mikkiläntie 3
64700 TEUVA
Puh. (06) 269 0111
Fax (06) 267 2737

Hybridipiiritehdas
Ruskontie, PL 350
90551 OULU
Puh. (08) 551 1500
Fax (08) 551 1511

Mekatroniikka
Yrittäjätie 13, PL 4
01801 KLAUKKALA
Puh. (09) 878 011
Fax (09) 878 01200

Mekatroniikka
Tutkijantie 13, PL 43
90571 OULU
Puh. (08) 551 5300
Fax (08) 551 5250

Aspocomp Ab
Toimitusjohtaja
Tore Wiberg
Veddestavägen 17,
Box 602
S-175 26 JÄRFÄLLA,
Ruotsi
Puh. (+46 8) 621 0770
Fax (+46 8) 621 1775

Aspo Systems Oy
Toimitusjohtaja
Mikko Heikkinen
Pienteollisuustie 3
06450 PORVOO
Puh. (019) 689 4100
Fax (019) 549 801

Olarinluoma 19, PL 11
02201 ESPOO
Puh. (09) 422 155
Fax (09) 422 908

Kemia

Aspokem Oy
Toimitusjohtaja
Risto Heikkinen
Suolakivenkatu 10,
PL 13
00811 HELSINKI
Puh. (09) 759 571
Fax (09) 781 071

Aspokem Eesti AS
Toimitusjohtaja
Heiki Enok
Mustamäe tee 54
EE 0006 TALLINNA, Viro
Puh. (+372 6) 548 833
Fax (+372 6) 548 834

Aspokem Latvia SIA
Brīvības 180
LV-1012 RIIKA, Latvia
Puh. (+371 7) 312 670
Fax (+371 7) 312 672

UAB Aspokemlit
Laisves pr. 125
2022 VILNA, Liettua
Puh. (+370 2) 481 548
Fax (+370 2) 481 538

Sonmarin Oy
Toimitusjohtaja
Juha Rautava
Suolakivenkatu 10,
PL 136
00811 HELSINKI
Puh. (09) 759 575
Fax (09) 755 7927

AS Sonmarin
Toimitusjohtaja
Rein Männiste
Maardu tee 57 / Õli t. 7
EE 0030 TALLINNA, Viro
Puh. (+372 6) 319 403
Fax (+372 6) 319 406

Laivanvarustus

ESL Shipping Oy
Toimitusjohtaja
Hannu Höckert
Suolakivenkatu 10
00810 HELSINKI
Puh. (09) 759 5777
Fax (09) 787 315

Tytäryhtiö

Toolsystem Oy
Toimitusjohtaja
Veikko Pitkänen
Varastokatu 8
05800 HYVINKÄÄ
Puh. (019) 427 4000
Fax (019) 427 4099

Aspoyhtymä Oy
Suolakivenkatu 10, PL 14, 00811 Helsinki
Puh. (09) 75 951, fax (09) 785 301
www.aspo.fi